

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkid...

Miðvikudagur 25. október 2006 – 41. tölublað – 2. árgangur

Veffang: visir.is – Sími: 550 5000 **visir**

Úrskurður Samkeppniseftirlitsins
Sjúkdómseinkenni á lyfjamarkaði

8

Stórt rannsóknarverkefni HÍ
Hvaða kraftur knýr útrásina?

10-11

Verslanir Europris
Stækka með hverju ári

16

Hætta við fjármögnun

Ekkert verður af fyrirhuguðum samruna heildsöluverslanakeðjunnar Nisa og matvöruverslanakeðjunnar Costcutter þar sem Kaupþing, HSBC og Barclays, sem áttu að fjármagna samrunann, hafa dregið sig út úr samningnum.

Forsaga málsins er sú að hópur meðlima Nisa, sem er sameignarfélag, fór þess á leit við breska samkeppniseftirlit að þau skoðuðu sérstaklega samstarf félagna. Það óvissuástand sem skapaðist við það gerði það að verkum að bankarnir sáu sér þann kost vænstan að draga sig út úr samningnum. Var það meðal annars gert á þeim forsendum að erfitt gæti reynst að selja lánið niður til annarra banka, auk þess sem óvissa ríkti um hversu lengi rannsókn málsins gæti staðið yfir.

Samkvæmt heimildum Markaðarins er enn mjög sterkt samband milli félagna og ágætis líkur á að viðræður verði teknar upp að nýju. Kaupþing myndi þá líklega koma að samrunanum, enda á bankinn tuttugu prósent hlut í Costcutter.

- hhs

Erlendar skuldir tvöfaldast

Gengisbundnar skuldir heimilanna hafa tvöfaldast frá áramótum og námu 56 milljörðum króna í septemberlokað hluta aukningarinnar megi rekja til gengisbreytinga en jafnframt þess að almenningur hefur aukið við erlendar skuldir sínar að undanförunu, enda hafi gengisáhættan minnkað.

Langstærsti hluti skulda heimilanna við bankakerfið er í formi verðtryggðra langtímalána, eða um 74 prósent af heildarskuldum. Þessar skuldir hafa hækkað töluvert vegna hárrar verðbólgu að undanförunu en jafnframt virðist sem lántaka hafi einnig aukist.

Í nýbirtum tölum Seðlabankans kemur fram að skuldir heimila við bankakerfið hafa aukist um tæpan fjórðung frá áramótum og námu alls 670 milljörðum króna í lok september.

- hhs

FRÉTTIR VIKUNNAR

Bæta við | Fjárfestingafélagið Grettir fór upp fyrir tíu prósent hlut í Avion Group í vikunni. Frá byrjun október hefur heildarhlutur félagsins farið úr einu prósent í 11,5 prósent.

Anza kaupir | ANZA hf. hefur keypt þann hluta af starfsemi finnsk/sænska upplýsingatækni-fyrirtækisins TietoEnator sem veitir aðilum tengdum opinbera geiranum í Danmörku, Noregi og Svíþjóð þjónustu.

Nær samruna | Formleg undirritun samkomulags um kaup OMX á Kauphöll Íslands fór fram í vikunni. Umsvif OMX aukast og jókst hagnaður félagsins um þrettán prósent milli ársfjórðunga.

Ógilding staðfest | Áfrýjunarnefnd samkeppnismála hefur staðfest ákvörðun Samkeppniseftirlitsins frá því í sumar um að ógilda samruna lyfsölu- og lyfjaskömmmtunarfyrirtækjanna DAC og Lyfjavers.

Slagnum lokið | Actavis Group hefur selt allt hlutafé sitt í króatíska lyfjafyrirtækinu PLIVA til Barr Pharmaceuticals. Barr er orðið þriðja stærsta samheitalyfjafyrirtæki heims.

Saxbygg fjárfestir | Saxbygg hefur eignast kjölfestuhlut í eignarhaldsfélagi utan um Steni sem framleiðir húsaklæðningar fyrir byggingariðnaðinn í Evrópu, Bandaríkjunum og Kanada.

Mikil aukning | Hagnaður Nýherja nam 238 milljónum króna á fyrstu níu mánuðum ársins. Þar af var 154 milljóna króna hagnaður á þriðja ársfjórðungi sem var 3.500 prósent aukning milli ársfjórðunga.

Hægir á | Dregið hefur úr veltuaukningu í dagvöruverslun sem bendir til þess að þensla fari minnkandi. Í síðasta mánuði var veltan heldur minni en að meðaltali síðustu mánuðina þar á undan.

Sektum verði beitt við innheimtu ársreikninga

Stjórnvöld fái markvissari heimildir til að innheimta ársreikninga. Óreiða í bókhaldi er helsta ástæða þess að reikningum er skilað seint, stundum samkeppnisástæður.

Eggert Þór Aðalsteinsson
skrifar

Innan ráðuneytis fjármála er unnið að frumvarpi um breytingar á lögum um ársreikninga, sem gera munu aðferðir stjórnvalda til að innheimta ársreikninga mun beittari. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir því að stjórnvöld fái heimild til þess að sekta þau félög sem draga á skila inn ársreikningum, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Allt eins er búist við að frumvarpið verði lagt fyrir þingheim á haustþingi, en ekki liggur ljóst fyrir hver sektarupphæðin gæti orðið hverju sinni virði fyrirtæki ekki þann frest sem þau hafa.

Á herðum allra félaga hvílir sú skylda að skila inn ársreikningum sínum eða samstæðureikningum, ef það á við, til ársreikningaskrár, hvort sem hlutafélög, samvinnufélög eða samlagshlutafélög eiga hlut að máli. Ársreikningar eru opinber gögn sem almenningur hefur aðgang að.

Samkvæmt nógildandi lögum miðast sá frestur, sem félagsstjórnir hafa til að skila inn ársreikningi, við einn mánuð eftir að reikningurinn hefur hlotið samþykki en þó í síðasta lagi átta mánuðum eftir

lok reikningsárs. Þrengri tímamörk gilda þó um félög sem hafa skráð hlutabréf sín eða skuldabréf á markað. Þeim ber að skila inn ársreikningi þegar í stað eftir samþykkt hans en þó í síðasta lagi sex mánuðum eftir lok reikningsárs.

Úrræði stjórnvalda í dag eru talin of tímafrek og því ómarkviss. Ársreikningaskrá sendir út orðsendingar til þeirra félagsstjórna er virða ekki tímamörk, þar sem skorað er á viðkomandi aðila að skila inn reikningi. Sé ekki orðið við þeim tilmælum hefur Ársreikningaskrá þau ein úrræði að kæra málið til ríkisskattstjóra sem getur svo vísað málinu áfram til ríkislögreglustjóra til frekari rannsóknar. Miðað við núverandi fyrirkomulag getur því langur tími liðið áður en ársreikningur skilar sér að lokum til yfirvalda.

Samkvæmt upplýsingum Markaðarins eru skil á ársreikningum almennt góð en tvennt skýrir einkum þann drátt sem stundum verður. Annars hjá félögum þar sem rekstur er í mikilli óreiðu og helst það þá í hendur við þann drátt sem verður á skilum á skattskýrslu. Þetta er aðalástæðan. Hins vegar draga stjórnir stundum að skila inn reikningum sínum til yfirvalda af samkeppnissjónarmiðum; vilja ekki að samkeppnisaðilar komist í reikningana.

ÁRSREIKNINGAR Stjórnvöld vilja herða viðurlög við því að skila ekki inn ársreikningum eins og stjórnnum félaga ber að gera innan ákveðins tíma. MARKAÐURINN/GVA

Fons skoðar kaup í Astraesus

FlyMe ætlaði sér helmingshlut í Astraesus en kaupin gengu til baka. Fons var þar til fyrir skömmu stærsti hluthafinn í FlyMe.

Fjárfestingafélagið Fons skoðar nú kaup á hlutabréfum í breska leiguflugfélaginu Astraesus samkvæmt heimildum Markaðarins og er niðurstöðu að vænta innan skamms.

Eins og kunnugt er stóð til að FlyMe, sænska laggjaldaflugfélagið sem lengi vel var að stærstum hluta í eigu Fons,

myndi kaupa rúman helmingshlut í Astraesus fyrir um 770 milljónir króna eða sex milljónir punda. Kaupin gengu til baka en í staðinn samdi FlyMe um þurrleigu á tveimur Boeing 737-700 frá Astraesus.

Breska leiguflugfélagið er að fullu leyti í eigu stjórnenda þess og breska fjárfestingasjóðsins

Aberdeen Murray Johnstone. Astraesus er með höfuðstöðvar á Gatwick og flýgur með átta hundruð þúsund farþega á ári til sinna áfangastaða, meðal annars til landa eins og Ghana og Sierra Leone í Vestur-Afríku. Velta félagsins á síðasta ári nam meira en ellefu milljörðum króna.

- eþa

120
1886
2006

Örugg ávöxtun
í þeirri mynt
sem þér hentar

Peningabréf
Landsbankans

ISK
13,9%*

GBP
5,6%*

USD
6,2%*

EUR
3,6%*

Markmið
Peningabréfa er
að ná hærri ávöxtun en
millibankamarkaður og
gjaldveisreikningar. Enginn
munur er á kaup-
og sölugengi.

Landsbankinn
Banki allra landsmanna

410 4000 | landsbanki.is

Peningabréf ISK/EUR/USD/GBP eru fjárfestingarsjóðir í skilningi laga nr. 30/2003, um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði. Sjóðirnir eru reknir af Landsvaka hf., rekstrarfélagi með starfsleyfi FME. Landsbankinn er vörsluaðili sjóðanna. Athygli fjárfesta er vakin á því að fjárfestingarsjóðir hafa rýmri fjárfestingarheimildir skv. lögnum heldur en verðbréfasjóðir. Um frekari upplýsingar um sjóðina, m.a. hvað varðar muninn á verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum og fjárfestingarheimildir sjóðanna, vísast til útböðslýsingar og útdráttar úr útböðslýsingu sem nálgast má í afgreiðslum Landsbankans auk upplýsinga á heimasíðu bankans, landsbanki.is.

* Nafnávöxtun á ársgrundvelli frá 1. september – 2. október 2006.

GENGISPRÓUN

	Vika	Frá áramótum
Actavis	-2%	35%
Alfesca	-1%	21%
Atlantic Petroleum	-9%	39%
Atorka Group	0%	1%
Avion Group	9%	-25%
Bakkavör	-1%	15%
Dagsbrún	-1%	-16%
FL Group	3%	26%
Glitnir	8%	36%
KB banki	-2%	16%
Landsbankinn	-2%	8%
Marel	-1%	24%
Mosaic Fashions	3%	-7%
Straumur	0%	9%
Össur	2%	11%

Miðað við gengi í Kauphöll á mánudaginn

Sund jók hagnað um 67 prósent

Arðsemi eigin fjár yfir eitt hundrað prósent.

Sund ehf. hagnaðist um 5.471 milljónir króna í fyrra sem var 67 prósent aukning frá árinu 2004 þegar hagnaður félagsins var tæpir 3,3 milljarðar.

Arðsemi eigin fjár var meiri en hundrað prósent.

Félagið er eitt umsvifamesta fjárfestingafélag landsins en meðalhelstu eignarhlutaþess eru hlutbréf í Blátjörn, stærsta hluthafanum í Tryggingamiðstöðinni, Fjárfestingafélaginu Gretti, Landsbankanum, Straumi-Burðarási og Kaupþingi.

Heildareignir Sunds voru um

MEDAL STÆRSTU HLUTHAFA Í TM
Sund skilaði 5,5 milljarða hagnaði í fyrra. Félagið er í eigu þriggja einstaklinga.

22,3 milljarðar króna í árslok, þar af voru fjárfestingarverð-

bréf 14,5 milljarðar. Jukust eignir Sunds um 157 prósent á milli ára. Eigið fé félagsins stóð í tæpum 10,5 milljörðum króna og var eiginfjárlutfall því um 47 prósent.

Sund naut góðs af hagstæðum skilyrðum á verðbréfamörkuðum en söluhagnaður af verðbréfum nam rúmum 4,4 milljörðum.

Þrír hluthafar eiga Sund að öllu leyti: Gunnþórunn Jónsdóttir, Jón Kristjánsson og Gabriela Kristjánsdóttir, öll með þriðjungshlut.

- eþa

Atorka kaupir í Amiad

Atorka Group hefur tilkynnt til Kauphallarinnar í Lundúnum að félagið eigi nú 14,1 prósent hlut í Amiad Filtration Systems. Áður var hlutur Atorku um 12,4 prósent.

Eignarhlutur Atorku í Amiad er metinn á 450 milljónir króna.

Amiad er fyrirtæki í miklum vexti sem framleiðir og dreifir vatnshreinsibúnaði og hefur höfuðstöðvar í Ísrael. Atorka hefur einnig bundið fjármuni í iðnaðarfyrirtækjum Interbulk, NWF Group og Romaq Holding sem eru skráð í Lundúnum. - eþa

Kaupþing enn stærst

Kaupþing er enn stærsta fyrirtæki landsins samkvæmt nýttkominni samantekt Frjálsrar verslunar á 300 stærstu fyrirtækjum landsins á síðasta ári. Landsbankinn færirast hins vegar úr fimmta sæti í annað og í þriðja sæti er svo Avion Group. Icelandic Group er í fjórða sæti og fimmta stærsta fyrirtæki landsins er svo Bakkavör Group og stekkur í það sæti úr því 16. árið áður.

„Þetta er sko enginn fjórblöðungur,“ segir Jón G. Hauksson, ritstjóri Frjálsrar verslunar, glaðbeittur, enda ritið hið veglegasta,

232 síður í bókarformi og hafsþjór upplýsinga. Í ritinu má þannig sjá að mestan hagnað fyrir skatta

hafi Kaupþing verið með og að mesta tapið hafi verið hjá Íslenskri erfðagreiningu. Stærsti vinnuveitandinn er svo Bakkavör Group. Þá má í 300 stærstu sjá hvar hæstu launin voru greidd í fyrra, miðað við árslauin í milljónum króna. Eignarhaldsfélag

Samvinnutrygginga greiðir mest, 13,2 milljónir, Straumur-Burðarás kemur þar á eftir með 11 milljónir og Eik fasteignafélag í þriðja sæti með 10,2 milljónir króna. - óká

Kólnunin kann að vera dulin á fasteignamarkaði

Vísitala fasteignaverðs hefur hækkað milli mánaða. Lítil velta kann að þýða að verðmyndin skekkist og lækkanir komi fram síðar. Ólíklegt er að mælingin hafi áhrif á Seðlabankann.

Óli Kristján Ármannsson
skrifar

Lítill velta kann að þýða að kólnun á fasteignamarkaði sé dulin að mati sérfræðinga. Mælingin er ekki talin munu hafa teljandi áhrif á mat Seðlabankans á efnahagshorfum fyrir stýrivaxtaákvörðun hans um mánaðamótin.

Fasteignamat ríkisins birti fyrir helgi vísitölu íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu fyrir septembermánuð. Þar kom fram að hún hafði hækkað um 0,7 prósent frá fyrra mánuði á sama tíma og spáð hafði verði hóflegri lækking í það minnsta.

Gildi vísitölu íbúðaverðs hefur aldrei mælt hærri en nú í september og hefur hækkað um tæp 57 prósent síðan í ágúst 2004. Greiningardeild Kaupþings segir að þótt lítil velta síðustu mánaða endurspegli dræma eftirspurn á fasteignamarkaði hafi íbúðaverðslækkanir ekki fylgt í kjölfarið. „Hluti af skýringunni gæti verið að um þessar mundir seljist einkum vænlegri eignir og betur staðsettar á meðan lélegri íbúðir lendi frekar í sölu-tregðu,“ segir Þórhallur Ásbjörnsson, sérfræðingur á greiningardeild Kaupþings. Hann segir því ekki ólíklegt að mælingin skekkist að þessu marki og að hækking íbúðaverðs sé ofmetin. „En miðað við hvað veltan var röleg kemur dálítið á óvart að ekki hafi orðið verðlækking líkt og oft hefur sést áður þegar velta hefur verið lítil á fasteignamarkaði,“ segir hann, en bætir um leið við að von gæti verið á einhverri lækking þegar sala hrekkur í gang og lækking á íbúðum sem hafa verið lengi í sölu tekur að telja. „Á hinn bóginn er því ekki að neita að fyrst íbúðaverð er ekki að lækka að nafnvirði þá er maður kannski aðeins bjartsýnni á framhaldið, það er að ekki sé einhver gríðarleg lækking framundan.“ Þórhallur gerir ekki ráð fyrir því að íbúðaverðsvísitalan hafi mikil áhrif á væntanlega vaxtaákvörðun Seðlabankans sem horfi til fleiri þátta. „Okkur finnst langlíklegast að Seðlabankinn haldi í horfinu og stýrivextir verði óbreyttir.“

Gunnar Árnason, sérfræðingur efnahagsmála

NÝBYGGING VIÐ SÓLTÚN Í REYKJAVÍK Sérfræðingar telja að einhver lækking fasteignaverðs eigi eftir að koma fram á næsta ári. Bæði sé mikið framboð af nýju húsnæði og eins kunni verð að lækka á eignum sem lengi hafa verið í sölu. MARKAÐURINN/GVA

hjá SPV, tekur í sama streng og gerir ráð fyrir því að Seðlabankinn láti nú af hækkingunum stýrivaxta. Sömulæðis segir hann líklegt að á næsta ári eigi eftir að koma fram einhver lækking á íbúðaverði, enda ráði í þessum efnun lögmál framboðs og eftirspurnar. „Það á eftir að koma dálítill framboðsskefja enda mikið af nýjum íbúðum í pípunum. Menn hafa náð að fresta einhverju, það er látið vera að byrja á verkefnum, en væntanlega haldið áfram með verkefni í gangi og hálfkláruðum húsum lokað. Þess vegna finnst mér líklegt að búast megi við einhverjum verðlækkingum á næsta ári.“

Straumsmenn til starfa

Fjárfestingafélag í eigu Kristins Björnssonar, Magnúsar Kristinssonar og Þórðar Más Jóhannssonar hefur tekið til starfa.

Eigið fé félagsins er um 35 milljarðar króna, samkvæmt upplýsingum Markaðarins, en helstu eignir þess eru hlutabréf í FL

Group og Kaupþingi sem Kristinn og Magnús fengu í skiptum fyrir bréf sín í Straumi-Burðarási.

Til að byrja með verður félagið staðsett í Kauphallarhúsinu við Laugaveg 182 og fara Þórður Már og Aðalsteinn Jónasson, fyrrverandi forstöðumaður lögfræðisviðs Straums, fyrir starfseminni. - eþa

Styttist í stór kaup hjá Ticket

Hagnaður jókst um 77 prósent á milli ára.

Matthías Páll Imsland, stjórnarformaður norrænu ferðaskrifstofukeðjunnar Ticket, segir að mikil tækifæri liggi í því að stækka Ticket. Á næstunni verði tilkynnt um kaup á stórra ferðaskrifstofu sem feli í sér mikil samlegðaráhrif og þýði að öllu óbreyttu að bæði velta og hagnaður á næsta ári muni aukast. „Aðaláhersla Ticket er að vaxa í Noregi og Svíþjóð og Danmörk er innan seilingar. Við viljum verða leiðandi afl á Norðurlöndum.“

Ticket jók hagnað eftir skatta um 77 prósent á fyrstu níu mán-

uðum ársins samanborið við árið 2005. Alls nam hagnaður félagsins 186 milljónum króna og er þetta besta tímabil í sögu Ticket. Velta félagsins er um 35 milljarðar króna á ári og kemur 75 prósent sölunnar frá rekstrinum í Svíþjóð.

Matthías Páll segir að innkoma Fons, sem á 28 prósent í Ticket, hafi valdið því að félagið sé orðið djarfara og skili betri rekstrarárangri. „Við sáum til dæmis að við gátum fært fram okkar þekkingu hvað varðaði samninga við bíla-leigur og flugfélög.“ - eþa

13,6%*
Peningamarkaðssjóður ÍV

*Nafnávöxtun í september 2006 á ársgrundvelli

ÍSLENSK VERÐBRÉF
EIGNASTÝRING ER OKKAR FAG!

460 4700 • www.iv.is

Peningamarkaðssjóður ÍV er fjárfestingarsjóður í skilningi laga nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði. Athygli fjárfesta er vakin á því að fjárfestingarsjóðir hafa rými fjárfestingarheimildir skv. lögum en verðbréfasjóðir og geta því verið áhættusamari. Frekari upplýsingar um sjóðinn, m.a. hvað varðar muninn á verðbréfa-sjóðum og fjárfestingarsjóðum og fjárfestingarheimildir sjóðsins er að finna í útbodstýringu og útdrætti úr útbodstýringu sem nálgast má hjá Íslenskum verðbréfum hf. auk upplýsinga á heimasíðu www.iv.is. Peningamarkaðssjóður ÍV er rekinn af Rekstrarfélagi verðbréfasjóða ÍV.

SHARP®

Höfundar LCD tækninnar

Japanski tæknirísinn SHARP var fyrstur til þróá og framleiða LCD skjáina – tækni sem nú er að leysa gömlu lampasjónvörpin af hólmi. SHARP á því heiðurinn af þeirri skemmtilegu byltingu sem allur heimurinn nýtur nú góðs af. Treystu SHARP! Þeir fundu upp sjónvarp nútímans. Veldu SHARP!

2007 ÁRGERÐIRNAR KOMNAR Í HÚS ...

Skjástærðir: 32" og 37"
Upplausn: 1366 x 768 WXGA (16:9)
Contrast: 1200:1
Birta: 450 cd/m²
Sjónsvið: 176°/176°
6 ms svartími
Clear Flat hljóðkerfi
60,000 klst. ending á skjá
(samsvarar 16 árum m.v. 10 klst. notkun á dag)
Tengi: 2x HDMI INPUT, 2x SCART IN, S-VIDEO IN, COMPONENT IN (VIA VGA), PC INPUT (VGA), RS232, C.I. SLOT

SHARP LC32GA9E 32"
Kynningarverð: 199.900.-
SHARP LC37GA9E 37"
Kynningarverð: 259.900.-

OG BETRI EN NOKKRU SINNI FYRR!

Skjástærðir: 32" og 37"
Upplausn: 1366 x 768 WXGA (16:9)
Contrast: 1200:1
Birta: 450 cd/m²
Sjónsvið: 176°/176°
6 ms svartími
Clear Flat hljóðkerfi
60,000 klst. ending á skjá
(samsvarar 16 árum m.v. 10 klst. notkun á dag)
Tengi: HDMI INPUT, 2x SCART IN, S-VIDEO IN, COMPONENT IN (VIA VGA), PC INPUT (VGA), RS232, C.I. SLOT

SHARP LC32BV8E 32"
Kynningarverð: 169.900.-
SHARP LC37BV8E 37"
Kynningarverð: 229.900.-

20" LCD
SHARP SJÓNVARP
– TILVALIÐ Í
ELDHÚSIÐ OG
BÚSTAÐINN
– Á ÓTRÚLEGU
VERÐI:

Skjástærð: 20"
Upplausn: 640 x 480 (4:3)
Contrast: 500:1
Birta: 430 cd/m²
Sjónsvið: 170°/170°
Íslenskt textavarp
OPC Sjálfvirkur birtuskynjari
Tengi: SCART, AV/S-Video, hljóðútgangur, heymartól

SHARP LC20SH1E 20"
Verð: 69.900.-

**HD
ready**

LCD sjónvörp
í þessum
gæðaflokki
hafa aldrei
verið ódýrari!

ORMSSON

SÍÐUMÚLA 9 | SMÁRALIND | AKUREYRI | KEFLAVÍK
SÍMI 530 2800 | SÍMI 530 2900 | SÍMI 461 5000 | SÍMI 421 1535

Ýsan í fyrsta sæti

Framboð af fiski jókst nokkuð á milli vikna á fiskmörkuðum í síðustu viku og fékkst nokkuð hátt meðalverð fyrir hvert kíló eða 158,80 krónur á kíló fyrir 1.642 tonn af fiski. Til samanburðar var mjög lítið framboð í síðustu viku enda seldust einungis 1.200 tonn af fiski á markaðnum. En meðalverðið var mjög hátt eða 166,25 krónur og hafði sjaldan verið herra.

Líkt og fyrri vikur var ýsa söluhæsta tegundin. Meðalverð fyrir slægða ýsu var 167,54 krónur á kíló sem er 4,71 krónu minna en í síðustu viku.

FISKUR Í KARI Þorskur var í síðustu viku sem fyrri vikur annar söluhæsti fiskurinn á mörkuðum.

MARKAÐURINN/VILHELM

Þá var þorskur sem fyrri í öðru sæti en kíló af slægðum fiski fór á 251,93 krónur sem er 9,23 króna hækkun á milli vikna. - jab

Viðskiptanefnd leitar tækifæra hér

Fjöldmenn viðskiptasendinefnd frá Nýfundnalandi og Labrador kemur hingað til lands 1. nóvember og verður hér í fjóra daga. Í nefndinni eru um 40 manns frá 14 fyrirtækjum sem sækja Ísland heim í því augnamiði að koma á viðskiptasamböndum við íslensk fyrirtæki, auk þess að kynna sér íslenska sögu og menningu.

Í nefndinni eru fulltrúar frá fyrirtækjum á sviði fata- og skartgripahönnunar, bifreiðavarahluta, auglýsinga- og markaðsmála, þróunaiðnaðar og bókaútgáfu, svo eitthvað sé nefnt.

Í fréttatilkynningu um heim-

ST. JOHN Á NÝFUNDNALANDI Viðskiptasendinefnd frá Nýfundnalandi og Labrador kemur hingað í nóvember til að koma á viðskiptasamböndum við fyrirtæki.

sóknina segir að undirtektir af viðbrögðunum að áhugi er á íslenskra fyrirtækja hafi þegar auknum viðskiptum við þennan verið mjög góðar og virðist ljóst heimshluta. - jab

Avion Group skapar mikla atvinnu

Avion Group hefur verið valið annað framsæknasta fyrirtæki Evrópu á lista Europe's Entrepreneurs for Growth og heldur öðru sætinu á Europe's 500 listanum yfir mest vaxandi og atvinnuskapandi fyrirtæki í Evrópu annað árið í röð. Kögun er í 7. sæti, Össur í 67. sæti en Creditinfo Group Ltd. í því 81. Þá er TM Software í 122. sæti listans.

Í niðurstöðunum sem birtar voru í gær kemur fram að meðalstór fyrirtæki eru leiðandi í atvinnuaukningu í Evrópu og hafa skapað 150.000 ný störf í Evrópu á undanförunum þremur árum.

Íslensku fyrirtækin fimm sköpuðu 5.947 ný störf á tímabilinu frá 31. desember 2002 til sama dags þremur árum síðar og mældist árleg aukning 72 prósent sem er um fimmfalt meðaltal í Evrópu.

Avion fjölgaði starfsmönnum úr 672 í 4500 á þessu þriggja ára tímabili og nemur aukningin um 570 prósentum. Aukningin nam 916 prósentum hjá Kögun en var

STJÓRNARFORMAÐUR AVION GROUP Avion Group er í 2. sæti á lista tímaritsins Europe's 500 yfir mest vaxandi og atvinnuskapandi fyrirtæki í Evrópu.

MARKAÐURINN/STEFAN

minni hjá hinum fyrirtækjunum þremur.

Í fréttatilkynningu frá Avion Group er haft eftir Magnúsi Þorsteinssyni, stjórnarformanni félagsins, að valið sé mikill heiður fyrir félagið og staðfesting á því öflugra starfi sem Avion Group hafi unnið undanfarin misseri. - jab

Baugur hafnar orðrómi um yfirtöku á Moss Bros

Hugmyndin er að búa til Mosaic Fashions á sviði herrafatnaðar samkvæmt frétt Retail Week.

Eggert Þór Aðalsteinsson
skrifar

Stjórnendur Baugs Group eru sagðir vera að undirbúa yfirtökutilboð í bresku herrafatakeðjuna Moss Bros samkvæmt frétt Retail Week. Þetta munu þeir gera í samvinnu við Tom Hunter og Kevin Stanford. Moss Bros er sem kunnugt er að stærstum hluta í eigu Unity Investments, fjárfestingafélags í eigu Baugs, FL Group og Stanfords. Hlutur Unity er um 29 prósent.

Gunnar Sigurðsson, framkvæmdastjóri hjá Baugi, segir að fréttin sé byggð á getgátum einum og ekkert yfirtökutilboð sé í smíðum. Áður hefur komið fram að stjórnendur Baugs vilja ganga frá yfirtökunni á House of Fraser (HoF) áður en ráðist verður í næstu stórverkefni.

Samkvæmt frétt blaðsins er hugmyndin sú að gera Moss Bros

ÞRIÐJA STÆRSTA HERRAFATAKEÐJAN Baugur er sagður vilja kaupa Moss Bros til að búa til nýtt Mosaic Fashions á sviði herrafatnaðar. FRÉTTABLAÐIÐ/MOSS BROS PLC.

að eins konar Mosaic Fashions herrafatanna þannig að keðjan verði regnhlíf yfir fleiri herrafatakeðjur. Mosaic var lítið fyrirtæki eins og Moss sem óx, meðal annars með yfirtökum, upp í stórfyrirtæki sem er metið á fimmtíu milljarða króna. Moss er verðlagt á tæpa níu milljarða króna.

Þar sem Unity er stærsti hluthafinn í Moss ætti það ekki að eiga í vandræðum með að ráðast í yfirtöku í samvinnu við stjórn-

endur félagsins kjósi menn að fara út í þá sálma.

Moss Bros hefur átt undir högg að sækja líkt og margar tiskuverzlunarkerðjur í Bretlandi og skilaði slöppu milliuppgjöri. Félagið, sem er þriðji stærsti smásalinn í sölu á jakkafötum á eftir Marks & Spencer og Burton, skilaði helmingi minni hagnaði fyrir skatta á fyrri hluta ársins en á sama tímabili árið 2005. Alls nam hagnaður eitt hundrað milljónum króna.

Útiloka ekki vaxtahækkun

Seðlabankinn tekur ákvörðun um stýrivexti á fimmtudag í næstu viku. Vextirnir eru nú 14 prósent. Greiningardeild Glitnis telur mestar líkur á að bankinn haldi stýrivöxtum óbreyttum en segir þó ekki loku fyrir það skotið að vextir verði hækkaðir

SEÐLABANKI ÍSLANDS Bankinn tekur ákvörðun um stýrivexti í næstu viku. Glitnir segir mestar líkur á óbreyttum vöxtum. MARKAÐURINN/HEIDA

Deildin segir í Morgunkorni sínu í gær að færa megi rök fyrir óbreyttum vöxtum. Gengi krónunnar hafi hækkað töluvert, verðbólguhorfur batnað og verðbólguálag á fjármálamarkaði dregist snarlega saman. Þá

hefur íbúðaverð staðnað á síðustu mánuðum, að sögn deildarinnar. - jab

SJÓÐUR 10

ÚRVAL INNLENDRA
HLUTABRÉFA

39,9%

Nafnvöxtun síðustu 12 mánuði m.v. 30.09.2006*

**BESTA ÁVÖXTUN
SAMBÆRILEGRA SJÓÐA
SÍÐUSTU 24 MÁNUÐI****

Markmið sjóðsins er að ná hærri ávöxtun en úrvalsvísitala Kauphallar Íslands.

KOSTIR VERÐBRÉFASJÓÐA GLITNIS:

- Mikil áhættudreifing og góð ávöxtun
- Eignastýring í höndum sérfræðinga
- Ávallt innleysanlegir

Þú getur fjárfest í áskrift eða keypt fyrir staka upphæð. Farðu á www.glitnir.is og kláraðu málið.

Sjóður 10 er fjárfestingarsjóður skv. lögum nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði. Rekstrarfélag sjóðsins er Glitnir Sjóðir hf. Utboðslýsinga og útdrátt úr útbodslýsingum má nálgast í útbúum Glitnis eða á www.glitnir.is/sjodir.

* Ávöxtun í fortíð er ekki ávísun á ávöxtun í framtíð

** Sjá ávöxtun innleendra hlutabréfasjóða á www.sjodir.is

GLITNIR

DÚNALOGN

Gerð: Cintamani Eygló CM-712	
Litir: Beinhvítur, svartur, mosagrænn og rauður	
Einangrun: 95% dúnn, 5% fiður	Fóður: Polyester
Ytra byrði: Polyester	Loðkragi: Ekta skinn
Þyngd: 780 gr.	Verð: Kemur á óvart

SPJARABU ÞIG

www.cintamani.is

Volvo Estate bestur í ástarbrímanum

Bifreiðar frá sænsku bílasmiðunum hjá Volvo hafa löngum þótt örugg farartæki. Nú hefur heldur betur bæst í viðurkenningaflokkinn því skutbílinn Volvo Estate nýtur nú þess vafasama heiðurs að vera hentugasti bíllinn fyrir þör í ástarhug.

VOLVO Breskum þörum þykir skutbíl frá Volvo hentugasti bíllinn til að svara ástleitni sinni.

Breska götublaðið Sun hefur eftir könnun nettryggingafyrirtækis þar í landi að flest þör horfi til rýmis í bílum þegar löngun kemur yfir það en þar hefur Volvo Estate vinninginn. Eins og gefur að skilja voru skutbílur og bílar af

stærri gerðum í efstu sætum.

Af þeim fjögur þúsund einstaklingum sem tóku þátt í könnuninni sögðust 68 prósent ekki geta haldið aftur af sér í bílnum og neyðst til að gera hlé á ferð sinni. Einn af hverjum tíu sagðist hins vegar ekki hafa stöðvað ökutæki sitt á meðan lönguninni var svað.

Þá vitnar blaðið til talsmanns tryggingafyrirtækisins, sem segir að þegar ástarbríminn nái hámarki hjá þörum á ferð í bíl sé nokkur hætt á að innanstokksmunir skemmist.

- jab

Rocky mætir á Goodison Park

Robert Earl er orðinn næststærsti hluthafinn í enska úrvalsdeildarliðinu Everton eftir að hann keypti 23 prósent hlut af Paul og Anita Gregg fyrir helgina. Kaupverðið var um 1.150 milljónir króna sem þýðir að klúbburinn er metinn á fimm milljarða króna.

Eitt af því sem Earl ætlar að gera er að draga augu heimsins að Everton. Hann hefur boðið góðvini sínum Sylvester Stallone á Goodison Park. „Sylvester Stallone dárir fótbolta og ég sagði honum frá samningnum. Hann segist vilja koma. Hann

MIKILL SPORTFÍKILL Rocky hefur boðað komu sína á Goodison Park eftir áramót í boði Roberts Earl, nýs hluthafa í Everton.

hefur nýlega lokið við gerð síðustu Rocky-myndar og verður í Englandi í janúar/febrúar

að kynna hana,“ segir hann á Soccer.com.

Earl byggði upp mikil auðæfi á keðjunum Planet Hollywood og Hard Rock Cafe og í gegnum þær fjárfestingar hefur hann kynnst fjölda kvikmyndastjarna. Bandaríski fjárfestirinn styður náninn sinn Bill Kenwright, stjórnarformann Everton, og ætlar sér ekki að gera yfirtökutilboð í félagið. Meðal þeirra tækifæra sem Earl er sagður horfa á er nýr heimavöllur Everton, sem er á teiknborðinu, en talið er líklegt að hann vilji kaupa réttinn á heiti leikvangsins.

- eþa

Hagnaður Google tæplega tvöfaldast

Hagnaður bandaríska netfyrirtækisins Google nam 733 milljónum bandaríkjadala eða rúmum fimmtíu milljörðum króna á þriðja fjórðungi ársins. Þetta er um 92 prósent meiri hagnaður en fyrir ári.

Hagnaður Google hefur aukist talsvert í árána rás en í fyrra skilaði fyrirtækið 381 milljarða dala eða 26 milljarða króna hagnaði og var það sjöfalt meiri hagnaður en á þriðja ársfjórðungi 2004.

Í ár námu tekjur Google, sem að mestu eru komnar frá sölu auglýsinga, 2,7 milljörðum dala eða 184,6 milljörðum króna og er það sjöttu prósent aukning á milli ára.

Eric Schmidt, forstjóri Google, er sagður afar ánægður með afkomu enda hefur markaðshlutdeild fyrirtækisins stækkað talsvert síðustu misserin.

Fyrirtækið mun hafa 45 prósent hlutdeild á netmarkaðnum en til samanburðar eru netveitan Yahoo með 28 prósent og hugbúnaðarrisinn Microsoft með tólf prósent af kökunni. Búast má

GOOGLE Eric Schmidt, forstjóri Google, er afar ánægður með afkomu fyrirtækisins sem jók hagnað um 92 prósent á milli ára.

FRÉTTABLAÐIÐ/AFP

við að hlutur Google stækki á næstunni, sér í lagi eftir kaup á myndskrárveitunni YouTube.

Greiningaraðilar á Wall Street í Bandaríkjunum eru sammála Schmidt og segja Google hafa umtalsverða yfirburði yfir keppinautana á netmarkaðnum.

- jab

Uppsagnir boðaðar hjá Aer Lingus

Forstjóri Ryanair segir fjölda manns hjá Aer Lingus verða sagt upp kaupi Ryanair flugfélagið.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

Michael O'Leary, forstjóri írsku lágjaldflugfélagsins Ryanair, boðaði í lok síðustu viku umfangsmiklar uppsagnir hjá samlöndum sínum hjá flugfélaginu Aer Lingus verði yfirtökutilboði Ryanair í flugfélagið tekið. Uppsagnirnar yrðu hluti af hagræðingu í rekstri flugfélagsins, að hans sögn.

Aer Lingus var að langstærstum hluta í eigu írsku ríkisins þar til í septemberlok en þá seldi ríkið meirihluta bréfa sinna í almennu hlutafjárútboði. Ríkið er eftir sem áður stærsti einstaki hluthafinn með um 28 prósent hlut en starfsmenn Aer Lingus og lífeyrissjóður flugmanna hjá félaginu eiga góðan hluta ásamt almennum fjárfestum.

Ryanair tryggði sér sextán prósent hlut í Aer

MICHAEL O'LEARY Forstjóri Ryanair segir umfangsmiklar uppsagnir fyrirhugaðar hjá Aer Lingus verði af yfirtöku Ryanair á félaginu.

MARKAÐURINN/AFP

að gengi bréfa í Aer Lingus muni hríðlækka taki hluthafar ekki yfirtökutilboði Ryanair.

Lingus en jók hann fljótlega í um nítján prósent og gerði í kjölfarið yfirtökutilboði í alla hluti þess. Yfirtökutilboðið hljóðar upp á 1,5 milljarða evra, um 130 milljarða íslenskra króna. Það svarar til 2,8 evra á hlut, sem er 0,6 evrum yfir útböðsgenginu.

Bæði írsku ríkið og starfsmenn Aer Lingus hafa sett sig upp á móti tilboðinu og segja það ekki endurspeglar virði þess. Þá hefur Bertie Ahern, forsætisráðherra Írlands, sömuleiðis ítrekað, nú síðast um helgina, að ríkið muni ekki selja hlut sinn í félaginu.

Forstjóri Ryanair lagði hins vegar mikla áherslu á það fyrir helgina, að gangi hluthafar ekki að yfirtökutilboði félagsins muni Aer Lingus verða áfram lítið flugfélag sem sinni innanlandsflugi og stækki lítið. Þá séu miklar líkur á

Kaupthing Liquidity Funds

Ávöxtun í evrum
5.0%*

Kynntu þér kosti Peningamarkaðssjóða KB banka í ISK, USD og EUR

*Nafnávöxtun í EUR á ársgrundvelli fyrir tímabilið 25/9/06 - 24/10/06

Peningamarkaðssjóðir eru fjárfestingarsjóðir skv. lögum nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði. Rekstrarfélag sjóðsins er Rekstrarfélag Kaupþings banka hf. Fjárfestingarsjóður telst vera áhættusamari fjárfesting en verðbréfasjóður skv. lögum. Meiri áhætta fjárfestingarsjóðs er fólgin í rýmri fjárfestingarheimildum sem geta m.a. leitt til minni áhættudreifingar en í verðbréfasjóði. Nánari upplýsingar um framangreint má nálgast í útböðslýsingu eða útdrátt úr útböðslýsingu sjóðsins í útbúum KB banka eða á www.kbbanki.is.

KB BANKI

Þýskir forstjórar á ofurlaunum í fyrra

Laun stjórnenda hjá fyrirtækjum í Þýskalandi hækkuðu að meðaltali um 11 prósent í fyrra en það er talsvert umfram almennar launahækkningar.

Það voru hagsmunasamtök þýskra hluthafa sem stóðu fyrir því að kanna hver laun forstjóra í landinu voru í fyrra.

Í niðurstöðum könnunarinnar kemur fram að þýskir forstjórar voru með þrjár milljónir evra, jafnvirði 260 milljóna íslenskra króna, í meðallaun á síðasta ári. Það jafngildir rúmlega 21,6 milljónum króna á mánuði. Stjórnarmenn fyrirtækja voru á sama tíma hálfdrættingar forstjóranna með 1,7 milljónir evra á ári. Það jafngildir rúmum 147 milljónum króna eða 12,2 milljónum króna á mánuði.

Josef Ackermann, forstjóri Deutsche Bank, trónaði á toppnum líkt og fyrri ár með 8,5 milljónir evra eða 736,4 milljónir króna í grunnlaun í fyrra. Það er 190,6 milljóna króna hækkun frá árinu á undan. Ackerman ætti að hafa fyrir salti í grautinn því þetta jafngildir því að hann hafi haft 61,3 milljónir króna í mánaðarlaun.

Stórfyrirtæki í Þýskalandi hafa fram til þessa ekki þurft að birta upplýsingar um laun stjórn-

LAUNAHÆSTI FORSTJÓRINN Josef Ackermann, forstjóri Deutsche Bank, hefur ástæðu til að brosa enda var hann launahæsti forstjórnari í Þýskalandi í fyrra með 61,3 milljónir króna í mánaðarlaun.

MARKAÐURINN/AFP

enda og hafa verið treg til þess. Frá og með næsta ári þurfa þau hins vegar að gera það lögum samkvæmt.

- jab

Lexus IS

Bíll ársins 2007

Í flokki smábíla og
millistærðarbíla: Renault Clio

Í flokki jeppa og jepplinga:
Hyundai Santa Fe

Í flokki stærri fjölskyldu- og
lúxusbíla: Lexus IS.

Í flokki sportbíla: Porsche Cayman

 Stilling

www.billarsins.is

Samkeppniseftirlitið mundar lækningartólin

Sjúkdómseinkenni má greina á lyfjamarkaði, segir Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins, í viðtali við Óla Kristján Ármannsson. Vikugömul staðfesting úrskurðarnefndar á ákvörðun eftirlitsins frá því í sumar færir því vopn í hendurnar í baráttunni við fákeppni. Tvær óskyldar lyfjakeðjur voru sagðar markaðsráðandi saman. Það sama kann að eiga víðar við.

Fordæmið sem áfrýjunarnefnd samkeppnismála gaf þegar hún staðfesti nýverið ógildingu Samkeppniseftirlitsins á samruna Lyfjavers og Lyfja og heilsu kann að skipta máli þegar teknir verða til skoðunar aðrir markaðir en lyfjamarkaður.

Samkvæmt ákvörðun Samkeppniseftirlitsins fara lyfsölukeðjurnar Lyfja og Lyf og heilsa saman með markaðsráðandi stöðu á markaði og mat þess að staðan gerði fyrirtækjunum kleift að samhæfa hegðun sína á markaðnum án þess að þurfa að taka tillit til keppinauta eða neytenda. Telur Samkeppniseftirlitið úrskurð áfrýjunarnefndar hafa talsvert fordæmisgildi og að hann geti auðveldað Samkeppniseftirlitinu að vinna gegn skaðlegri fákeppni á ýmsum mörkuðum hér.

VIÐMIÐ NÝTAST Á ÖÐRUM MÖRKUÐUM

Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins, segir ekkert hægt að fullyrða um hvort svipuð staða sé uppi á öðrum mörkuðum og á lyfsöluarkaði án þess að það sé kannað sérstaklega. „Mjög mikilvægt er samt að þarna er með nokkuð skýrum hætti búið að draga upp hvaða viðmið eru höfð til hliðsjónar þegar sameiginleg markaðsráðandi staða er metin. Þau viðmið nýtast við athuganir á öðrum mörkuðum.“

Páll Gunnar segir þetta vera í annað sinn sem fyrirtæki séu af áfrýjunarnefnd samkeppnismála talin fara með sameiginlega markaðsráðandi stöðu en árið 2001 fjallaði úrskurðarnefnd á sambærilegan hátt um samruna á fóðurmarkaði þar sem ógilt voru kaup

UMFERÐ Í REYKJAVÍK í viðskipta- og athafnalífi hér er staðan víða sú að fá stór fyrirtæki deila með sér ákveðnum mörkuðum. Má þar nefna tryggingar, flutninga- og bankastarfsemi sem dæmi. Staðfest hefur verið ákvörðun Samkeppniseftirlits þar sem lyfsölukeðjum eru settar skorður því þær fari saman með markaðsráðandi stöðu.

MARKAÐURINN/HEIÐA

Mjólkurfélags Reykjavíkur svf. og Lýsis hf. á öllum hlutabréfum í Föðurlöndunni hf. Á árinu 2000 taldi samkeppnisráð, í áliti þar sem lagst var gegn fyrirhugaðri sameiningu Landsbanka og Búnaðarbanka, að viðskiptabankarnir væru sameiginlega markaðsráðandi. „Niðurstæða áfrýjunarnefndar núna er mjög skýr og mikilvægt að fá þetta staðfest, sérstaklega fyrir hagsmuni neytenda því sú staða kann að vera uppi á fleiri mörkuðum að fákeppni kunnir að vera þannig úr garði gerð að enginn einn sé markaðsráðandi en samt sé samkeppni hindruð.“

Páll Gunnar segir ljóst að hér séu fleiri markaðir þar sem einhverjir tveir eða þrjú séu stærstir. „Til dæmis í byggingaverslun og svo eru náttúrulega fáir stórir aðilar á váttryggingamarkaði. Það þýðir ekki að hægt sé að fullyrða að uppi sé sameiginlega markaðsráðandi staða á þeim mörkuðum. Til að meta það þarf ítarlega rannsókn að gefnu tilefni.“

Að fenginni þessari niðurstöðu á lyfjamarkaði segir Páll Gunnar ljóst að stóru lyfjakeðjurnar verði að horfa á stöðu sína frá þessum sjónarhóli. „Miklar skyldur eru lagðar á fyrirtæki sem eru markaðsráðandi, hvort sem þau eru það

ein og sér eða sameiginlega. Þau þurfa að passa upp á að þau séu ekki að hindra samkeppni frá smærri keppendum og misnota aðstöðu sína.“

EINKENNI Á SJÚKUM MARKAÐI

Markaðurinn hefur hins vegar heimildir fyrir því að nokkurrar óánægju gæti meðal smærri fyrirtækja á lyfjamarkaði með þá túlkun að Lyfja og Lyf og heilsa fari saman með markaðsráðandi hlut. Engin ákvæði laga eru sögð verja smærri fyrirtæki gegn ofureflinu sem í lyfjakeðjunum felist og þeim frjálst að opna verslanir ofan í smærri apótekum, en þar séu menn í raun lokaðir í sínum rekstri og megi ekki selja hann til keðjanna vegna

„Miklar skyldur eru lagðar á fyrirtæki sem eru markaðsráðandi, hvort sem þau eru það ein og sér eða sameiginlega. Þau þurfa að passa upp á að þau séu ekki að hindra samkeppni frá smærri keppendum og misnota aðstöðu sína.“

mats eftirlitsins á stöðu þeirra. Segja menn keðjurnar ekki mega kaupa, en þeim sé heimilaður svokallaður innri vöxtur, sem þýði að þær megi bæta við sölustöðum að vild.

Hvað finnst forstjóra Samkeppniseftirlitsins um þau rök að með túlkun sinni á rekstrarumhverfinu sé verið að loka litlu aðilana inni í rekstri sínum? „Ég get ekki fallist á þau sjónarmið,“ segir Páll Gunnar. „Þessum reglum er einmitt ætlað að vernda samkeppni á þessum markaði og koma í veg fyrir að markaðsráðandi fyrirtæki veiki keppinauta sína með óeðlilegum aðgerðum. Auðvitað getur í samrunamálum lítið íþyngjandi út þegar einhver vill losna við rekstur sinn en fær ekki að selja stóru aðilunum því þar með sé markaðsráðandi staða þeirra styrkt þannig að verði samkeppnishamlandi. En grunnhugsunin með þessum reglum er að tryggja samkeppnislega gerð markaða og stuðla þannig að því að samkeppni geti þrífist á viðkomandi markaði. Ef allt er með felldu þá eru fleiri kaupendur að fyrirtækjum en bara markaðsráðandi keppinautar. Það er einkennilegur markaður þar sem enginn annar er til í að kaupa fyrirtæki en markaðsráðandi aðili sem sér sér hag í að minnka með því samkeppni. Því er það rökleysa að halda fram

PÁLL GUNNAR PÁLSSON Páll Gunnar, sem er forstjóri Samkeppniseftirlitsins, segir fyrirtækjum með markaðsráðandi stöðu óheimilt að beita meðölum í samkeppni sem minni fyrirtæki sem ekki eru ráðandi á markaði mega nota að vild.

MARKAÐURINN/
HRÖNN

NEC Símkerti

sérstærðar heildarlausnir fyrir fyrirtæki og heimili

Símstöð stækkanleg í 72 símtæki og 24 IP síma

Fjárfesting sem vex með þér...

4 NEC Infrontia símtæki

XN120 símstöð
3 hlíðraenar bæjarlinur
2 x ISDN grunnit, 4 bæjarlinur
Tengi fyrir 8 símtæki,
stafræn eða hlíðraen
4 stk. XN Vision símtæki
með 22 hnöppum

109.990,-

8 NEC Infrontia símtæki

XN120 símstöð
3 hlíðraenar bæjarlinur
2 x ISDN grunnit, 4 bæjarlinur
Tengi fyrir 16 símtæki,
stafræn eða hlíðraen
8 stk. XN Vision símtæki
með 22 hnöppum

169.990,-

12 NEC Infrontia símtæki

XN120 símstöð
3 hlíðraenar bæjarlinur
4 x ISDN grunnit, 8 bæjarlinur
Tengi fyrir 16 símtæki,
stafræn eða hlíðraen
12 stk. XN Vision símtæki
með 22 hnöppum

219.990,-

Boðleið

Boðleið ehf. • Hlíðasmára 8 • 201 Kópavogi
Sími 535 5200 • Fax 535 5209 • bodleid@bodleid.is
Kíktu á úrvalið á heimasíðunni www.bodleid.is

að reglurnar skaði minni aðilana," segir hann og telur ákveðið sjúkdómseinkenni á markaðnum að einhverjum smærri fyrirtækjum þyki að sér vegið þegar með aðgerðum sé unnið gegn samkeppnishindrunum.

EINN MÁ ANNAR EKKI

Þá segir Páll Gunnar að sé sú staða uppi á tilteknum markaði að eitt eða fleiri fyrirtæki fari með markaðsráðandi stöðu geti það meðal annars takmarkað möguleika þeirra til að vinna þannig í samkeppni að setja upp verslanir nálægt samkeppnisadilum. „Þetta snýr ekki bara að samrunamálum, heldur líka að því hvernig fyrirtækin haga sér almennt í samkeppninni, t.d. hvort menn séu að misnota markaðsráðandi stöðu sína með undirboðum, með því að sækja hart að viðskiptavinum smærri keppenda eða með öðrum slíkum aðferðum.“

Þá liggur í hlutarins eðli að aukið aðhald og eftirlit er til staðar á markaði þar sem einhver einn eða fleiri fara með markaðsráðandi stöðu. „Séu menn í þessari stöðu er mjög líklegt að keppinautarnir kvarti yfir þeim, og að Samkeppniseftirlitið taki einstök mál til skoðunar. Á

markaðnum, hvort sem það er Samkeppniseftirlitið sjálft eða keppinautar, þá skynja menn það mjög fljótt komi upp einhver svona staða og það að vera í markaðsráðandi stöðu setur mönnum miklar skyldur að þeim sé ekki heimilt að vinna með sama hætti í samkeppninni eins og ef þeir væru smærri aðilar á dreifðari markaði. Háttsemi á borð við undirverðlagningu eða aggressíva ásókn í viðskiptavinum keppinautanna getur verið ólöglegt fyrir fyrirtæki í markaðsráðandi stöðu en fullkomlega eðlilegt fyrir smærri fyrirtæki.“

Af orðum Samkeppniseftirlitsins um mikilvægi staðfestingar ákvörðunarinnar um samrunann á lyfjamarkaði frá því í sumar verður vart annað ráðið en að mælistikan sem þar var beitt verði lögð á aðra markaði þar sem fáir stórir eru á markaði. Páll Gunnar segir hins vegar ekkert liggja fyrir um það enn hvernig Samkeppniseftirlitið komi til með að nýta sér fordæmið sem gefið hefur verið. „Það getur verið í tilefni af kvörtunum eða í athugunum að eigin frumkvæði, og einnig vegna tilkynninga um samruna. Athuganir af þessu tagi eru eins misjafnar og þær eru margar.“

Í VERSLUNARLEIÐANGRI Matvörumarkaður er einn þeirra sem rætt hefur verið um sem mögulegan vettvang fátæppni. MARKAÐURINN/VALLI

Spurning um virka tvíkeppni eða samhæfða fátæppni

Í Evrópu þekkjast þess mörg dæmi að óskyld fyrirtæki séu talin fara með ráðandi stöðu á markaði. Staðan getur átt við nokkur fyrirtæki í einu.

„Að einhver komist í einkasöluáðstöðu er til þess fallið að hækka verð og bæta afkomuna hjá viðkomandi. Þegar tveir aðilar selja á markaði hafa þeir ákveðinn hvata til samkeppni, en þeir hafa líka við vissar aðstæður hvata til að stunda þögula samhæfingu án beinna samskipta,“ segir Axel Hall, hagfræðingur og aðjúnkt við viðskiptadeild Háskólans í Reykjavík.

Axel segir að í meginatriðum liggja nokkur skilyrði til grundvallar tilvist sameiginlegrar markaðsráðandi stöðu tveggja eða fleiri á markaði. Varan eða þjónustan sem seld er þarf að vera einsleit, fyrirtækin geta fylgst vel hvert með öðru og verið svipuð að gerð og stærð. Þá þurfa þau að starfa á markaði með aðgangshindrunum þar sem til staðar er fælingarmáttur sem heldur þeim við niðurstöðu hinnar sameiginlegrar markaðsráðandi stöðu. „Þetta er kölluð þögul samhæfing og getur þá birst í að verð verður herra en það hefði orðið ef til staðar væri virk samkeppni. Um þetta snerist þessi staðfesting á sameiginlega markaðsráðandi stöðu í grófum dráttum,“ segir hann.

Sú staða getur komið upp að fleiri en tvö fyrirtæki séu talin fara saman með markaðsráðandi stöðu með þögulli samhæf-

AXEL HALL AÐJÚNKTI VIÐ HÁSKÓLANN Í REYKJAVÍK Axel segir að til staðar þurfi að vera ákveðin skilyrði á markaði til þess að fyrirtæki sem á honum starfa geti talist fara saman með markaðsráðandi stöðu. MARKAÐURINN/GVA

ingu. „Það hefur gerst í evrópskum samkeppnisrétti,“ segir Axel. „Til hefur komið að þrír og jafnvel fleiri aðilar væru taldir stunda þögula samhæfingu. Til dæmis er nýtt mál í Evrópu sem varðar fyrirtæki sem gefa út geisladiska. Þar var um að ræða samruna sem framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hafði hleypt í gegn en undirréttur sambandsins vísaði frá og horfði til þess að mögulega væri að myndast sameiginlega

markaðsráðandi staða. Þó voru fyrir á markaði nokkrir stórir aðilar.“ Axel segir því ekkert nýtt við það að litið sé svo á að fleiri en eitt fyrirtæki geti farið saman með markaðsráðandi stöðu, enda dæmin mörg frá Evrópu, þótt mál Lyfjavers og Lyfja og heilsu sé bara annað í röðinni hér. Fyrsta málið af þessu tagi sem kom til kasta samkeppnisyfirlalda hér snerist um samruna fóðurfyrirtækja árið 2001.

Hyundai hefur gæðin

Hyundai er í 3. sæti í nýjstu IQS gæðakönnun J.D. Power, næst á eftir Porsche og Lexus. Þetta er jafnframt þriðja árið í röð sem Hyundai er meðal fremstu bílaframleiðanda heims. IQS könnunin er ein virtasta könnun sinnar tegundar, byggð á svörum rúmlega 63.000 bifreiðareigenda. Það eru því orð að sönnu að Hyundai hafi gæðin.

Top 5 Nameplates in 2006 Initial Quality Study Problems per 100 Vehicles

Lower score indicates higher initial quality

Rank	Nameplate	Problems per 100 Vehicles
1	Porsche	91
2	Lexus	93
3	Hyundai	102
4	Toyota	106
5	Jaguar	109
	Industry Average	124

Source: J.D. Power and Associates 2006 Initial Quality Study™ (IQS)

Frá kr. 1.390.000

Getz

- ESP stöðugleikastýring
- ABS bremsuþjöfnun
- 4 loftpúðar
- Þokuljós að framan
- Litaðar rúður
- CD/MP3 spillari, 4 hátalarar

Með mesta rýmið í sínum flokki

Frá kr. 2.290.000

SONATA

- ESP stöðugleikastýring
- TCS spólvörn
- ABS með EBD bremsuþjöfnun
- 6 loftpúðar
- Hiti í framsætum
- 16" álfelgur
- Þvottakerfi fyrir framljós
- ofl.

Nú fáanlegur 2.0 dísel - sjálfstíptur

HYUNDAI hefur gæðin

Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands ýtti nýlega úr vör umfangsmiklu rannsóknarverkefni þar sem leitast verður við að skýra ástæður þess árangurs sem íslensk fyrirtæki virðast vera að ná á erlendri grundu. *Hólmfríður Helga Sigurðardóttir* fékk þrjá stjórnendur íslenskra útrásarfirmarkjanna til að velta velgengninni fyrir sér.

LÖND UTAN EVRÓPU*

Kasakstan
Mongóla
Kína
Japan
Tailand
S-Kína
Vietnam
Indland
Indónesía
Sídi-Arabía
Sameinuðu arabísku furstavnöktin
Ástralía
Nýja-Sjáland
Alsír
S-Afríka
Chile
Brasilía

* Lönd utan Evrópu þar sem íslensk fyrirtæki hafa starfsemi. Listinn er ekki tæmandi.

Hvaða kraftur knýr íslens

Fyrir síðustu aldamót hafði hugtakið „útrás“ ekki aðra þýðingu í hugum fólks en þá að „fá útrás“. Var það notað um að losa um einhverjar hömlur innra með sér, kannski með því sleppa sér í danssveiflu, fá sér vel í aðra tána eða sprengja sig á hlaupabrettinu í World Class. Margt hefur breyst síðan þá og í dag eru allir sammála um merkingu þessa orðs sem er nú tákn fyrir glæsta, en oft á tíðum óskiljanlega, framgöngu íslenskra fyrirtækja í útlöndum. Þessi mikli gangur hefur ýmist vakið aðdáun eða torþryggni, eða jafnvel hvort tveggja í laumi, en sennilega fyrst og fremst forvitni hins almenna borgara sem enn sér „milljónamæringinn“ sem vellauðugan mann og á erfitt með að hugsa í milljörðum.

Hugmyndin að ítarlegri rannsókn á fyrirbærinu vaknaði í kalli Snjólfss Ólafssonar prófessors nú í sumar. Hún fékk góðan hljómgrunn meðal annarra kennara viðskipta- og hagfræðideildar, enda eru þeir forvitnir eins og annað fólk og í stakk búnir til að skoða útrásina með fræðimannagleraugum. Hafist var handa við undirbúning verkefnisins fyrir um sex vikum og var meðal annars leitað til útrásarfyrirtækjanna sjálfra eftir fjárstuðningi. Þar fengust strax jákvæð viðbrögð og því var unnt að ráða Auði Hermannsdóttur, sem nýverið lauk meistaranámi í viðskiptafræði, í fullt starf við

verkefnið. Auk Snjólfss eru þrír í verkefnastjórn, þeir Gylfi Dalmann Aðalsteinsson, Þórhallur Guðlaugsson og Runólfur Smári Steinþórsson en fleiri munu koma að verkefninu á einn eða annan hátt þegar fram líða stundir.

FRÆDILEGAR OG HAGNÝTAR NIÐURSTÖÐUR

Markmiðið með rannsókninni er að auka þekkingu meðal fræðimanna, ráðgjafa, embættismanna, stjórnmalamanna, stjórnenda og annarra og er stefnt á að niðurstöðurnar verði bæði fræðilegar og hagnýtar. Eftir um það bil tvö ár er svo stefnt á að nægilega mikil þekking hafi skapast til að efni verði komið í spennandi bók um íslensku útrásina. Þar að auki er ætluð birta ítarlega grein í virtu erlendu fagtímariti.

„Við teljum það mjög áhugavert sem útrásarfyrirtækin eru að gera og að árangurinn sé einstakur. Hvort hann er það á svo eftir að koma í ljós þegar líður á verkefnið og niðurstöðurnar fara að koma í ljós,“ segir Snjólfur. „Til þess að geta greint það á faglegan hátt af hverju, og hvort, íslensku útrásarfyrirtækin eru að ná svo góðum árangri þurfum við að byrja á að lýsa útrásinni. Það þarf til dæmis að skilgreina hver viðmiðin verða. Er Bakkavör til dæmis íslenskt fyrirtæki eða er það breskt fyrirtæki sem Íslendingar eiga? Hér var

einu sinni til félag sem hét Icelandair sem allir landsmenn þekktu. Því var síðan breytt í FL Group og undir því var Icelandair Group en fyrir nokkru var sá hluti seldur. Eftir stendur FL Group sem á ekkert í Icelandair Group. Hlutirnir gerast hratt í viðskiptum og þetta gerir okkur í sumum tilvikum erfitt fyrir. Þetta sýnir þó fyrst og fremst hversu spennandi þetta verkefni er sem við ætlum að fara að glíma við,“ segir Snjólfur.

MIKILVÆGAR ÞJÓDFÉLAGSUMBÆTUR

Ýmislegt hefur breyst í íslensku þjódfélagi að undanförunu sem hefur skapað íslenskum fyrirtækjum hagstæðari vinnuskilyrði. Viðskiptaráð Íslands hefur fylgst náið með framgangi íslenskra fyrirtækja í útlöndum. „Það eru nokkrir þættir sem útskýra þessa miklu og hröðu útrás síðustu ára. Í fyrsta lagi má nefna EES-samninginn sem opnaði markaði fyrir vöxt utan Íslands. Þá höfðu breytingar á skattaumhverfi mjög hvetjandi áhrif á fyrirtæki til að vaxa frekar og sú staðreynd að Ísland er lítil markaður gerði það að verkum að vöxt varð að sækja erlendis,“ segir Halla Tómasdóttir, fram-

Jón Sigurðsson, forstjóri Össurar, um stjórnun íslenskra fyrirtækja:

„Íslenskt“ ekki endilega aðalmálið

Jón Sigurðsson, forstjóri Össurar, var staddur í bíl sínum í Kaliforníu í brakandi þurrki og sóls þegar hann var truflaður við aksturinn. Var hann beðinn um að lýsa því hvaða þátt hann teldi stjórnun íslenskra fyrirtækja eiga í því hversu greiðlega hefur gengið hjá þeim á erlendri grundu. Sagðist hann í reynd ekki telja að íslenskum fyrirtækjum sé á nokkurn hátt

JÓN SIGURÐSSON, FORSTJÓRI ÖSSURAR
„Ég held að þetta íþróttatungumál eigi ekki við í viðskiptum. Við Íslendingar erum ekkert endilega betri en aðrir þótt við séum alveg örugglega jafngóðir.“

stjórnað öðruvísi en öðrum fyrirtækjum í hinum engilsaxneska eða skandinavíska heimi.

„Það sem þó hefur örugglega komið íslenskum fyrirtækjum hraðar áfram en öðrum, hvað varðar stjórnun, er hve margir íslenskir stjórnendur hafa dvalið langdvölum erlendis við vinnu og ekki síst við nám. Ég held að það sé alveg vert að athuga hvort Lánasjóður íslenskra námsmanna hafi ekki bara skipt gríðarlega miklu máli fyrir útrásina,“ segir Jón og bætir við að frá upphafi Össurar hafi stjórnendur fyrirtækisins alltaf átt það sameiginlegt að hafa stundað nám eða vinnu í útlöndum. „Á þeim tíma þegar Össur var lítið fyrirtæki höfðum við ekki efni á að kaupa alþjóðlega stjórnendur. Ef ég hefði þá borið okkur

saman við tvö hundruð manna fyrirtæki annars staðar í Evrópu, hefði það hlutfall starfsfólks sem hefði lært í útlöndum verið mun hærra hjá Össuri. Ég held að þetta sé mikill styrkleiki fyrir minni íslensk fyrirtæki.“

Jón telur að það þurfi að fara varlega með það að halda því fram að Íslendingar séu óvenjugóðir í stjórnun, eða öðru ef því er að skipta. „Ég held að þetta íþróttatungumál eigi ekki við í viðskiptum. Við Íslendingar erum ekkert endilega betri en aðrir þótt við séum alveg örugglega jafngóðir.“

Jón segir ýmislegt greinilega hafa ýtt undir útrásina, eins og mikill vilji íslenskra fjárfesta til að leggja til fé. Þar að auki stuðli aldursam-

ÖSSUR Í BANDARÍKJUNUM Ein af sex starfsstöðvum Össurar í Bandaríkjunum.

setning þjóðarinnar og gott lífeyrskerfi að því að fjármagn streymi fram og því þurfi að finna farveg. Það að íslenskt stjórnkerfi sé ekki mjög þungt í vöfum hafi einnig sitt að segja þar sem auðveldar og hraðar reynist að ýta hindrunum úr vegi en annars staðar.

„Ég er alls ekki að gera lítið úr íslenskum stjórnendum með þessum orðum, íslenska útrásin virðist að mörgu leyti vera að heppnast mjög vel. Ég er mjög stoltur af Össuri og við höfum náð frábærum árangri en ég held að það sé ekki út af því, fyrst og fremst, að við erum íslenskt fyrirtæki. Það væri mjög mikill einföldun að segja það.“

Skulu útrásina?

kvæmdastjóri Viðskiptaráðs. „Einkavæðing bankanna var síðan vítamínsprautu og sýnir best hversu mikilvægt er að fyrirtæki séu í einkarekstri en ekki ríkisrekstri. Þessar breytingar í umhverfinu voru mikilvægar og okkar vel menntaða fólk sem gjarnan er með alþjóðlega framhaldsmenntun og mikinn frumkvöðlakraft nýtti sóknarfæri. Þá má einnig nefna að sú staðreynd að lífeyrissjóðseignir okkar eru miklar og aðgangur að slíku fjármagni var mikilvægur.“

Halla telur einnig að nýjar aðferðir við vöxt erlendis hafi einfaldlega virkað betur en eldri aðferðir. Áður hafi íslensk fyrirtæki gjarnan sent íslenska starfsmenn utan með það að markmiði að markaðssetja og koma á framfæri íslenskum vörum. Nýja módelið hafi frekar verið að kaupa fyrirtæki með markaðsstöðu og gott erlent starfsfólk. Í mörgum tilfellum hafi stefna þeirra og reynsla nýst íslenskum fyrirtækjum um leið og kraftur Íslendinga hefur smitað frá sér og haft jákvæð áhrif á starfsemi þessara erlendu hefðbundnu fyrirtækja.

NÁTTÚRULEGIR EIGINLEIKAR Í BLAND VIÐ HVETJANDI UMVERFI

Sá kraftur sem einkennir íslenskt viðskiptalíf um þessar mundir er að mati Höllu sambland af nátt-

urulegum eiginleikum og hvetjandi umhverfi. Hún telur stærstu ógnina sem Ísland gæti staðið frammi fyrir vera að þessi fyrirtæki, sem nú eru orðin svona stór og óflug, gætu komið að flytja starfsemi sína til útlanda. „Það er keppikefli að hafa hér áfram samkeppnishæft viðskiptaumhverfi með lágum sköttum, einföldum reglum og vel menntuðu fólki. Viðskiptalíf okkar er nú fjölbreyttara en nokkru sinni og því betur undir það búuð að taka á sig áföll.“

Halla segir að brýnt sé að átta sig á að við séum ekki búin að sanna að við getum rekið þessi fyrirtæki og sameinað svo vel verði, þannig að hægt verði að standa undir þeirri arðsemi sem þarf þegar um skuldsett kaup er að ræða. „Við þurfum úthald til að tryggja að samrunar og yfirtökur gangi eftir og ná markmiðum sínum. Það mun ekki skýrast fyrr en að nokkrum árum liðnum hvort að okkur takist það og líklegt er að í einhverjum tilfellum takist það ekki sem skyldi, enda sýna rannsóknir að 60 prósent alþjóðlegra samruna mistakist eða

Nýja módelið hafi frekar verið að kaupa fyrirtæki með markaðsstöðu og gott erlent starfsfólk.

Ármann Þorvaldsson, forstjóri Kaupþings Singer & Friedlander, um fyrirtækjamenningu:

Eftir höfðinu dansa limirnir

Fyrir um fjórum árum fóru þeir Ármann Þorvaldsson og Helgi Bergs fyrir hönd Kaupþings til London til að undirbúa starfsemi bankans í Bretlandi. Þremur árum og sjötíu starfsmönnum síðar keypti Kaupþing bankann Singer & Friedlander, sem hefur verið sameinaður við Kaupþing í Bretlandi undir nafninu Kaupþing Singer & Friedlander og er Ármann forstjóri sameinaðs

banka. Undir honum starfa nú 500 manns, sem komu frá Singer & Friedlander, um 70 manns sem komu frá Kaupþingi í Bretlandi og um 50 sem hafa verið ráðnir til starfa eftir sameininguna. Viðhorf til vinnu og menning bankanna tveggja var mjög ólík. Undanfarið ár hefur Ármann því unnið hörðum höndum að því að breyta menningu Singer & Friedlanders, sem fyrir metnaðarfulla Kaupþingsmenninguna þótti heldur til þunglamaleg.

Síðan um áramótin hefur Kaupþing ráðið 150 manns til starfa og 110 hafa hætt eða verið sagt upp. Starfsmannabreytingar segir Ármann hafa verið óhjákvæmilegar, enda sé mjög erfitt að breyta kultúr án þess að breyta um starfsfólk. „Frá því að við sameinuðumst hafa margir nýir framkvæmdastjórar

Svafa Grönfeldt, aðstoðarforstjóri Actavis, um samþættingu fyrir og eftir samruna:

Einföld ferli og skýr markmið

Svafa Grönfeldt, aðstoðarforstjóri Actavis, segir samþættingu fyrir og eftir samruna lykilatriði í útrás Actavis. „Ef við náum ekki að samþætta, þá njótum við ekki þeirra ávaxta sem sóst var eftir með yfirtökunni í upphafi. Skilvirkar aðferðir við samþættingu hafa því geysimikil áhrif á ytri vaxtarmöguleika fyrirtækisins,” segir hún.

Samkvæmt stjórnunarfræðunum eru fimm meginástæður fyrir því að sameiningar mistakast: óskýr markmið í upphafi, vanmat á mikilvægi þess að samþætta ákveðna þætti strax og yfirtakan á sér stað, slök samvinna stjórnenda, bæði innan fyrirtækisins sem og við það fyrirtæki sem verið er að yfirtaka, og síðast en ekki síst vanmat stjórnenda á því að fylgja samþættingunni skipulega eftir.

Kjarninn í hugmyndafræði Actavis þegar kemur að samþættingu er að setja skýr markmið og einfaldleika í forgang. „Við viljum vita nákvæmlega hvað við fáum út úr sameiningunni áður en félag er keypt, bæði þegar kemur að krónum og aðgerðum. Við greinum líka að hve miklu leyti þarf að samþætta þetta ákveðna

fyrirtæki starfsemi móðurfélagsins. Við samþættingu ekki samþættingarinnar vegna, heldur bara á þeim sviðum sem skila okkur auknum tekjum eða meiri sparnaði.“

Markmiðin með yfirtökunni eru sett áður en kaupin fara fram. Þau eru skýr þannig að auðvelt sé að fylgja því eftir að markmiðin náist innan þeirra tímamarka sem við setjum okkur. Við fylgjum síðan aðgerðarættunum eftir viku fyrir viku meðan á samþættingarferlinu stendur. Þá kemur að því að framfylgja boðorði númer tvö - einfaldleikanum. „Við reynum að lágmarka þá breytingu sem verður á móðurfélaginu og yfirtekna félaginu, því allar slíkar breytingar hægja á gangi félagsins. Við leggjum jafnframt mikið kapp á að missa ekki góða stjórnendur frá yfirteknu fyrirtækjunum til að sem minnst truflun verði á starfsemi

SVAVA GRÖNFELDT, AÐSTOÐARFORSTJÓRI

ACTAVIS „Skilvirkar aðferðir við samþættingu hafa því geysimikil áhrif á ytri vaxtarmöguleika fyrirtækisins.“

ACTAVIS Á INDLANDI Í þessu húsi eru rannsóknarstofur Actavis í Bangalore á Indlandi.

þeirra. Við leggjum því mikla vinnu í greiningu á stjórnendum fyrirtækjanna við gerð áreiðanleikakannanna þegar yfirtaka stendur fyrir dyrum. Í þriðja lagi reynum við að einfalda alla ferla og skipurit innan fyrirtækjanna til þess að hlutverk og ábyrgð séu skýr frá upphafi.“ Þessu til viðbótar er umbun þeirra sem tengjast samrunanum háð því hversu vel tekst til.

Samrunar og yfirtökur orðin hluti af daglegum veruleika starfsfólks Actavis og því skyldi engan undra að félagið hafi svo skýra samþættingarstefnu. Til merkis um það má nefna að félagið yfirtók átta félög á síðasta ári og hefur yfirtekið meira en 20 félög á síðustu árum. Actavis telst nú meðal fimm leiðandi samheitalyfjafyrirtækja heims með um tíu þúsund starfsmenn í meira en þrjátíu löndum.

nái ekki markmiðum sínum.“

VIÐFANGSEFNI FJÖLMÖRG

Viðfangsefni og hugsanlegar rannsóknarspurningar verkefnisins eru margar. Meðal þess sem verður skoðað er hvað ræður vali á fyrirtæki sem á að yfirtaka og hvaða ferli fer í gang í kjölfar yfirtökunnar. Þar að auki verður fjármálageirinn og samkeppnisstaða Íslands skoðuð. Meðal hugsanlegra undirkafla verkefnisins eru starfsumhverfi á Íslandi, sérstaða íslenskrar fyrirtækjamenningar, ef hún er þá einhver, og stjórnunarhættir.

Markaðurinn leitaði til þriggja stjórnenda íslenskra útrásarfyrirtækja, þeirra Svöfu Grönfeldt, aðstoðarforstjóra Actavis, Jóns Sigurðssonar, forstjóra Össurar, og Ármanns Þorvaldssonar, forstjóra Kaupþings Singer & Friedlander. Var hvert þeirra beðið um að velja einu atriði fyrir sér sem hugsanlega gæti verið hluti skýringarinnar á góðum árangri íslenskra fyrirtækja á erlendra grundu. Svör þeirra og vangaveltur birtast hér á opunni.

KAUPÞING Í LONDON Frá höfuðstöðvum Kaupþings Singer & Friedlander í London.

Íslensk fyrirtæki hafa farið nokkuð ólíkar leiðir að sinni útrás hvað varðar samþættingu eftir samruna. Að mati Ármanns er að sama skapi mjög misjafnt hversu stórt hlutverk fyrirtækjamenningin hefur spilað í þessari þróun. „Stefnan hjá Kaupþingi verður alltaf, í það minnsta til lengri tíma lítið, að búa til eitt fyrirtæki með sameiginlega menningu. Í mörgum öðrum tilfellum hefur útrásin byggst á því að kaupa fyrirtæki og láta þeim eftir að stjórna sínum rekstri. Á þann hátt held ég að menning fyrirtækisins breytist lítið. Jafnvel þótt Íslendingarnir hafi þá menn í stjórn og stjórnin hafi einhver áhrif, þá verður það ekki nóg til að breyta rótgrónum kultúr fyrirtækis.“

ÁRMANN ÞORVALDSSON, FORSTJÓRI KAUPÞINGS SINGER & FRIEDLANDER. „Hundur er alltaf hundur, jafnvel þótt maður segi honum að vera köttur.“

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkíð...

Tap neytenda af samkeppnismisnotkun er óháð því hvort fyrirtækin græða á því.

Dauði, brauð og stærð kökunnar

Hafliði Helgason

Málshátturinn, eins dauði er annars brauð, er tamur þjóðinni, enda erum við að uppruna veiðimenn og bændur. Merking málsháttarins tekur á sig ýmsar myndir í umræðunni.

Þannig var lengi vel talsverður kór sem hrópaði hátt þegar fyrirtæki skiluðu góðum hagnaði. Ofsagróði og okur var þá gjarnan nærtækustu hugtökin og sprottin af bjargfastru trú á þennan ágæta málshátt, reyndar viðsnúnum. Hugmyndin til grundvallar upphrópunum er þá að eins brauð sé á einhvern hátt annars dauði. Ekki verður dregin önnur ályktun að slíkri röksemdafærslu en að hugmyndin liggja í því að grunnstærð verðmæta sé á einhvern hátt óbreytanleg. Það er nauðsynleg forsenda ef menn ætla að komast að þeirri niðurstöðu að gróði eins sé ávallt á kostnað annars.

Nýverið birtist röksemdafærsla sem virðist byggjast á svipaðri forsendu. Sú ályktun var dregin upp þegar niðurstaða dómkvaddra matsmanna vegna samráðs olíufélaganna var á þá lund að þau hefðu ekki hagnast á samráðinu, eða í það minnsta minna en samkeppnisyrirvöld hafa haldið fram. Af þessu var svo dregin sú ályktun að hér væri komin sönnun fyrir óverulegu tjóni neytenda af samráðinu.

Þessi röksemdafærsla heldur ekki vatni fremur en sá þráláti miskilningur nokkurra stjórnmalamanna að eins gróði sé ávallt annars tap. Það hlálega er að sennilega neyddust þeir sem svo tortryggja gróðann að fallast á röksemd olíufélaganna, þar sem grunnforsendan er sameiginleg. Það er eftir þeirri einföldu reglu rökfræðinnar að ef menn fallast á forsendur og rökfærsla er gild, þá neyðast menn til að falla á niðurstöðuna.

Vandinn er sá að forsendan er röng. Kakan er ekki óbreytanleg. Það kann vel að vera að olíufélögin hafi ekki hagnast á samráði, það þýðir hins vegar ekki að neytendur hafi ekki tapað á því. Samkeppni knýr menn til að leita nýrra leiða. Þannig er líklegt að í hörðu samkeppnisumhverfi leiti menn allra leiða til að hagræða í rekstri og skapa sér ný sóknarfæri með ýmiss konar vöru og þjónustu sem þeir geta selt. Ef samkeppnisumhverfi er eðlilegt, þá njóta bæði fyrirtækin og viðskiptavinirnir hagsaukans af stjórnvísni í fyrirtækjunum.

Það er því fyllilega gilt sjónarmið að neytendur hafi orðið fyrir skaða af samráði vegna þess að samráðið frestaði hagræðingu og skilvirkni í rekstri fyrirtækjanna. Þá gildir einu hvort fyrirtækin sjálf högnuðust eða ekki. Olíumálið á að verða lærdómsferli. Að hluta til má rekja málið til ákveðins tíðaranda, þar sem ríkið ákvað verð á vöru á þjónustu. Sú miðstýring er einnig til þess fallin að hafa af neytendum hagræði í rekstri fyrirtækjanna. Það eru enn svæði í íslensku viðskiptalífi sem lúta slíkri miðstýringu og slíkt tefur framþróun og hagræðingu af nákvæmlega sömu ástæðu og samráðið. Niðurstaðan er líka sú sama; neytendur borga.

eggert@markadurinn.is | hafliði@markadurinn.is | holmfríður@markadurinn.is | jonab@markadurinn.is | jsk@markadurinn.is | olíkr@markadurinn.is

IMG MANNAFL LIÐSAUKI VERÐUR CAPACENT

Capacent Ráðningar (áður IMG Mannafli Liðsauki) er stærsta ráðningarstofa landsins og leggur mikla áherslu á trúnað við umsækjendur og fyrirtæki.

Ráðgjafar Capacent Ráðninga beita faglegum vinnubrögðum og starfa eftir ákveðnum verkferlum sem tryggja gæði þjónustunnar.

capacent
RÁÐNINGAR

Borgartún 27 105 Reykjavík Sími 540 1000 www.capacent.is

Öflugri mannauðsstjórnun nauðsynleg fyrir nútímafyrirtæki

Nútíma viðskiptaumhverfi þar sem samkeppni verður sífellt harðari krefst þess að mannauður fyrirtækja nýtist til fulls. Sá kraftur og frumkvæði sem býr í starfsfólkinu gegnir í flestum tilvikum lykilhlutverki við sköpun verðmæta – hvort heldur sem er í sprotafyrirtækjum eða hefðbundnum atvinnugreinum. Til að viðhalda þessum krafti verða fyrirtæki að hugsa sem best um starfsfólk sitt og leggja metnað í að halda vel utan um allar starfsmannaupplýsingar. Sú vinna sem lögð er í þessa skipulagningu og stjórnun mannauðs skilar fyrirtækjum verulegum ábata sé rétt á málum haldið.

„HANDAVINNAN“ MINNKUÐ

En nauðsynleg, hefðbundin umsýsla og utanumhald er ávallt tímafrek fyrir þá sem sinna starfsmönnum fyrirtækja. Hver kannast ekki við tímann sem fer í útreikning vinnustunda, fjarvista, launavinnslu, orlofsútreikninga og upplýsingagjöf varðandi þessi atriði, svo nokkuð sé nefnt? Rannsóknir benda til að tveir þriðju hlutar heildarvinnutíma mannauðsstjórnenda fari gjarnan í umsýslu af þessu tagi. Það er því eftir töluverðu að slægjast fyrir framsýn fyrirtæki ef hægt er að minnka þann tíma sem fer í reglubundin skylduverk og „handavinnu“ og auka í staðinn þann tíma sem varið er til stjórnunar mannauðs í takt við kröfur viðskiptavina og markaða.

Upplýsingakerfi taka í vaxandi mæli mið af þessari þróun og bjóða upp á samþættingu

ORD Í BELG

Sturla Jóhann Hreinsson

starfsmannastjóri Nýherja, AppliCon og stundakennari við HR.

mannauðsupplýsinga við önnur gögn fyrirtækisins. Með hagnýtingu upplýsingakerfa á þessu sviði má minnka stórlega þann tíma sem verja þarf í umsýslu. Aukin sjálfvirkni og möguleikar á að starfsmenn jafnt sem stjórnendur geti nálgast grunnupplýsingar og breytt þeim gegnum vefviðmót léttu mikið undir. Fyrir vikið sparast mikill tími í mannauðsdeildum, tími sem nýta má til verka sem skapa meira virði fyrir fyrirtækin.

PARFAGREINING MIKILVÆG

Mannauðskerfi eru í boði hjá ýmsum þjónustuaðilum hérlendis, t.d. AppliCon, H-Launum, Landsteinum og Skýrr, svo nokkur fyrirtæki séu nefnd. Mikilvægast er að huga vel að umfangi og þarfagreiningu þegar mannauðskerfi er valið. Fyrirtæki með fjölbreytta alþjóðlega starfsemi þurfa t.d. annars konar kerfi en smærri fyrirtæki sem starfa eingöngu á heimamarkaði.

Starfsemi Nýherja og dótturfélaga erlendis sem hérlendis gerir miklar kröfur til mannauðskerfis fyrirtækisins. Nýherji notar kerfi frá AppliCon þar sem haldið er utan um allar grunnupplýsingar starfsmannsins,

menntun hans og þjálfun auk þess sem fullkomið launakerfi er samtengt mannauðskerfinu. Jafnframt býður ráðningarkerfi upp á vefviðmót þar sem umsækjendur geta slegið inn upplýsingar og sent inn gögn. Öll eru kerfin samtengd öðrum upplýsingakerfum fyrirtækisins og spara því einnig tíma í öðrum deildum. Góðar aðgangsstýringar auðvelda yfirmönnum aðgengi að réttum upplýsingum, hvort heldur að grunnögnum starfsmanna eða að handhægum skýrslum um mannauð fyrirtækisins.

BETRI YFIRSÝN OG AUKIÐ HAGRÆÐI

Mín reynsla af notkun mannauðskerfis frá AppliCon við störf mín hjá Nýherja er að tímasparnaður er verulegur og mikilvægur upplýsingar sem erfitt væri að nálgast eru mun aðgengilegri. Starfsmannastjórnun hefur því mun betri yfirsýn yfir verksvið sitt sé slíkt kerfi notað. Jafnframt hefur hann ýrmi tíma til að vinna að arðbærum verkefnum vegna þess að mun stærri hluti hinnar hefðbundnu „handavinnu“ vinnst nú sjálfvirk í kerfinu. Þannig eykur mannauðskerfið ekki einungis hagræði innan fyrirtækisins heldur getur það bætt framlegð þeirra sem vinna við starfsmannastjórnina. Vissulega eru aðstæður mismunandi milli fyrirtækja og taka þarf tillit til mismunandi þarfa og aðstæðna hverju sinni en engu að síður er ljóst að víða er sóknarfæri hvað varðar nýtingu upplýsingatækinnar við stjórnun mannauðs í íslenskum fyrirtækjum.

UM VÍÐA VERÖLD

Verðmætir starfsmenn

Á síðasta áratug hafa fyrirtæki víða um heim hafið mælingar á þekkingarverðmætum sínum. Þekkingarverðmæti eru þau verðmæti sem ekki koma fram í hefðbundnum ársreikningum fyrirtækja svo sem hæft starfsfólk, rannsóknir, netsamstarf, tengsl og hugverk.

Talið er að sænska fyrirtækið Skandia hafi rutt brautina með að meta þekkingarverðmæti fyrirtækja. Árið 1994 birti Skandia með ársreikningi sínum viðauka um þekkingarverðmæti. Mat fyrirtækja á eigin verðmætum hefur hingað til mest verið byggt á skráningu hefðbundins bókhalds, en þegar um óþreifanlegar eignir er að ræða dugur þessi skráning

skammt. Mikill munur getur verið á bókfærðu virði og markaðsvirði fyrirtækja og sérfræðingar telja að markaðsvirði felist meðal annars í óþreifanlegum eignum eins og færni einstaklinga, innra og ytra skipulagi ásamt eigin fé. Óþreifanlegar eignir hafa gengið undir heitinu þekkingarverðmæti eða Intellectual Capital. Þau verðmæti eru talin ómissandi í þekkingarfyrirtækjum og verða æ mikilvægari í öllum tegundum fyrirtækja. Sífellt fleiri fyrirtæki eru farin að meta þekkingarverðmæti sín og margir telja að slíkar skýrslur verði jafn mikilvægur í framtíðinni og ársreikningar eru í dag.

Miklar breytingar hafa átt sér stað á mælingu þekkingarverðmæta frá árinu 1982. Sænski prófessorinn Göran Ross, höfundur bókarinnar Managing Intellectual Capital in Practice,

hefur bent á að þróunin undanfarin ár hafi verið frá því að líta á fjármagn sem meginauðlind fyrirtækja yfir í að líta á þekkingarverðmæti sem mikilvægustu auðlindina. Hann bendir á rannsóknir sem sýna að árið 1982 hafi 62 prósent eigna fyrirtækja verið metin út frá fjárhagslegum mælikvörðum og 38 prósent hafi legið í þekkingarverðmætum. Hins vegar hafi þetta breyst og árið 2000 hafi aðeins 20 prósent verðmæta fyrirtækja legið í fjárhagslegum mælikvörðum þeirra en 80 prósent legið í þekkingarverðmætum og væntingum fjárfesta.

Sif Sigfúsdóttir
MA í mannauðsstjórnun

ÚTGÁFUÉLAG: 365 – prentmiðlar RITSTJÓRI: Hafliði Helgason RITSTJÓRN: Eggert Þór Aðalsteinsson, Holmfríður Helga Sigurðardóttir, Jón Aðalsteinn Bergsveinsson, Jón Skaftason, Óli Kristján Árnannsson AUGLÝSINGASTJÓRI: Anna Elinborg Gunnarsdóttir RITSTJÓRN OG AUGLÝSINGAR: Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík AÐALSIÐI: 550 5000 SÍMBREFF: 550 5006 NETFÖNG: ritstjorn@markadurinn.is og auglysingar@markadurinn.is VEFFANG: vísir.is UMBROT: 365 – prentmiðlar PRENTVINNSLA: Ísafoldarprentsmiðja ehf. DREIFING: Pósthúsið ehf. dreifing@posthusid.is Markaðinum er dreift ókeypis með Fréttablaðinu á heimili á höfuðborgarsvæðinu, Suðurnesjum og Akureyri. Einnig er hægt að fá blaðið í völdum verslunum á landsbyggðinni. Markaðurinn áskilur sér rétt til að birta allt efnis blaðsins í stafrænu formi og í gagnaböðnum án endurgjalds.

Aukinn kaupmáttur á Íslandi

Laun landsmanna hækkuðu um hálf prósent í september, samkvæmt útreikningum Hagstofunnar, sem birtir voru á mánudag. Greiningardeild Kaupþings benti á það í Hálfmímmfréttum sínum og Hagstofan síðar sama dag, að ef lítið sé til síðustu 12 mánaða þá hafi laun hækkað að meðaltali um 10,8 prósent á sama tíma og almennt verðlag samkvæmt vísitölu neysluverðs hafi hækkað um 7,6 prósent. Kaupmáttur landsmanna hafi því aukist um rúm 3 prósent á tímabilinu.

„Þar sem vísitala neysluverðs tekur mið af hækkingu fasteignaverðs gefur það líklega réttari mynd að mæla kaupmátt út frá hækkingu vísitölu neysluverðs án

húsnæðis. Á síðustu 12 mánuðum hefur kaupmáttur samkvæmt þeirri mælingu aukist um tæp 5 prósent. Það vekur óneitanlega athygli að þrátt fyrir yfirstandandi verðbólguþróun þá hefur 12 mánaða breyting í kaupmætti haldist jákvæð á síðustu mánuðum. Ljóst er að mikil þensla er til staðar á vinnumarkaði eins og fjallað var um í Hálfmímmfréttum á föstudaginn sem eykur enn frekar á launaprýsting í hagkerfinu.

Laun á almennum vinnumarkaði hækkuðu um tæp 4 prósent á þriðja ársfjórðungi miðað við um 1,7 prósent hækkingu launa

há opinberum starfsmönnum og bankamönnum. Þá hækking má aðallega rekja til nýgerðra kjarasamninga ASÍ og SA sem tóku gildi í byrjun fjórðungsins.

Fyrir þá breytingu höfðu laun opinberra starfsmanna og bankamanna hækkað talsvert meira og ef lítið er á fyrri helming ársins hækkuðu þau um 6,7 prósent miðað við um 5,5 prósent á almennum markaði. „Að sögn greiningardeildarinnar, sem gerir ráð fyrir því að verðbólga muni ganga niður fremur hratt í byrjun næsta árs og að verðbólguþróun Seðlabanka Íslands verði náð á seinni helmingi ársins.

SPÁKAUPMAÐURINN

Alltaf á floti

Ég er búinn að stafla upp í Glitni að undanfögnu með góðum árangri. Bankinn hefur verið að taka við sér undanfarin misseri, eftir að forstjórinn gat farið að einbeita sér að öðru en að passa bakið á sér. Glitnir hefur verið á mikilli siglingu að undanfögnu. Tekið stærstu dílanna og nýtur kjölfestuhluthafa í stórum verkefnum.

Fyrirtækjasviðið hefur verið að koma í ljós og svo virðist þetta offshore dæmi sem enginn skilur, einmitt hafa þann kost að enginn skilur það og þeir þurfa því ekki að vera að atast í jafn mikilli samkeppni á því svæði fyrir vikið. Sniðugt hjá þeim.

Hitt sem ég er að veðja á er að stórir hluthafar bankans sitja á óleystu vandamáli sem er eignin í Straumi - Burðaráss. Flestir á markaði eru á því að til einhvers konar uppgjors muni koma. Líklegast verði uppskipti á eignum og Straumur sigli inn í FL Group, Glitni og Landsbankann. Aðrir segja að Kalli Werners muni taka hlut í Straumi. Þar leggja menn til grundvallar að Karl hefur unnið með Björgólfi Thor í Actavis og getur hugsanlega leyst hluti með Björgólfi sem hinir geta ekki. Hinn möguleikinn er að Karl kaupi ásamt fleirum Björgólf út úr Straumi og þar með verði eignarhaldið svipað og á Glitni. Kannski að nýtt fjárfestingarfélag undir stjórn fyrrverandi forstjóra Straums kæmi aftur að máli. Hver veit!

Ég skal ekki segja hver verður niðurstaðan. Mér finnst einhvers konar uppgjör óumflýjanlegt, en það skiptir ekki öllu máli. Líklegt er að spenna muni skapast um fyrirtækið og það hefur áhrif á gengi bréfa. Mér finnst því góður möguleiki á að maður geti hagnast á þessu svæði vegna átaka og spennu. Mér er í sjálfu sér sama hver er ástæða þess að ég græði.

Annars hef ég varann á mér. Ég er ekki viss um að markaðurinn eigi mikið inni í bili. Krónan er orðinn sterkari en innistæða er fyrir til lengdar og eignir í útlöndum gefa ágætlega af sér. Ég hef verið að bæta verulega við erlenda stöðu síðan í fyrra. Gerði smá hlé þegar krónan féll. Gamla reglan um egginn og körfuna er í fullu gildi og ég ætla ekki að fara á skjálftavaktina þótt krónan falli. Þegar grynna í einum vasanum, þá er gott að hafa annan sem fyllist hraðar en maður hefur tök á að tæma.

Þannig er það nú með mann eins og mig sem alltaf er á floti þótt aðrir sökkvi.

Spákaupmaðurinn á horninu

ÁSKRIFT: 515 6100 | WWW.STOD2.IS | SKÍFAN | VODAFONE

KOSNINGAVETURINN ER AÐ HEFJAST!

Vikulegur umræðuþáttur í beinni útsendingu þar sem Egill Helgason og vel valdir álitsgjafar fara yfir helstu þjóðmálin

SILFUR EGILS

Á sunnudögum kl. 12:25 í opinni dagskrá á Stöð 2

Nýr Volvo S80
Nú er Frumsýning
Komdu í Brimborg
Bildshöfða 6

BRIMBORG / GÖT ALMANNATENUSLI - GREY COMMUNICATIONS INTERNATIONAL

KANNAÐU HÁÞRÓUÐ SAMSKIPTI ÞÍN VÐ VOLVO S80

Volvo. For life.

Nýr - endurhannaður Volvo S80 vinnur með þér hvort sem er í kyrrstöðu eða á ferð. Yfirvegað og fágað útlit er í einstöku jafnvægi við háþróaða tækni Volvo S80. Gagnvirk samskiptakerfi Volvo S80 kallar fram einstaka upplifun fyrir lúxus og öryggi. Komdu í Brimborg. Upplifðu nýtt tækniundur og meiri lúxus frá Volvo.

Nýr Volvo S80 vinnur með þér bæði kyrrstæður og á ferð

Háþróað árekstrarvarnarkerfi er nýr búnaður sem velja má í Volvo S80, en með því ryður Volvo, sem fyrr, nýja braut í umferðaröryggismálum. Skynji varinn umferð bíla framundan sem þú nálgast of hratt lætur hann þig vita með tónmerki og upplýstri aðvörun á framrúðu. Bregðist þú ekki strax við setur kerfið sjálfkrafa aukinn þrýsting á hjálparhæmlunarbúnaðinn til að gera þér kleift að draga úr hraða á öruggan hátt og minnka högg við hugsanlegan árekstur. Lifðu í öryggi. Lykillinn í Volvo S80 er einnig hluti af öryggiskerfi hans, háþróað samskiptakerfi ökumanns og bíls, sem lætur þig m.a. vita hafir þú gleymt að læsa. Þú getur einnig valið um aðlögunarhæfan hraðastíll, þar sem þú ákveður vegalengd í næsta bíl. Minnki bilið hægir billinn á sér. Hjartsláttarskynjari - enn ein nýjungin frá Volvo - segir þér sé óboðinn gestur í bílnum! Öryggi er lúxus.

Veldu Volvo.

V8, 315 hestafla vél með 440 Nm tugi er nú kostur í Volvo S80. Skoðuðu Volvo S80 með sidrifi og átaksdeli fyrir hámarks drifgetu og akstursánægju. Kynntu þér einnig nýtt háþróað fjöðrunarkerfi sem mætir mismunandi yfirborði vegar og akstursstíl þínum.

Lifðu í lúxus.

Aflaðu þér frekari upplýsinga
www.volvo.is

Öryggi er lúxus. Lifðu í öryggi.
Veldu Volvo. Komdu í Brimborg.

Öruggur staður til að vera á

Verðslanir Europris stækka með hverju ári

Einungis fjögur ár eru síðan Europris opnaði sína fyrstu verslun hér á landi við Lynghálss í Reykjavík. Fimmta og stærsta verslunin fram til þessa opnaði við Dalveg í Kópavogi á laugardag en fyrirhugað er að reisa stærri verslun á næsta ári. Matthías Sigurðsson, framkvæmdastjóri Europris, var glaður í bragði þegar Jón Aðalsteinn Bergsveinsson náði tali af honum og fræddist um hugmyndafræði Europris og næstu framtíðaráform.

Verðslanakeðjan Europris opnaði nýja verslun við Dalveg í Kópavogi á laugardag. Þetta er fimmta verslun Europris sem er opnuð hér á landi og jafnframt sú stærsta, einir 1.500 fermetrar að flatarmáli. Verðslanir Europris eru vel staðsettar enda hver í sínu horni á höfuðborgarsvæðinu, ein úti á Eiðisgranda, önnur á Lynghálss, sú þriðja í Skútuvogi og nú við Dalveg í Kópavogi. Þá er ein á Selfossi. Verslunin fyrir austan fjall og sú úti á Granda eru um 1.400 fermetrar að stærð og þær næststærstu.

Að sögn Matthíasar Sigurðssonar, framkvæmdastjóra Europris, eru um 60 fastir starfsmenn hjá Europris að ótölu starfsfólki sem vinni hjá fyrirtækinu með skóla og í afleysingum. Með tilkomu nýju verslunarinnar bætast fimm til sex fastir starfsmenn við hópinn en tíu til fimmtán manns í heildina þegar kvöld- og helgarfólk er talið með.

EUROPIS Í NORSKUM ANDA

Matthías og fjölskylda hans hafa rekið Europris hér á landi síðastliðin fjögur ár. Hugmyndin er ættuð frá Noregi en þar eru 160 Europris-verslanir auk þess sem fimm eru handan landamæraanna í Svíþjóð. Þá er fyrirhugað að opna Europrisverslun í Finnlandi. Allar verslanirnar eru í höndum sama aðila í Skandinavíu en Matthías og fjölskylda fengu rekstrarleyfi hjá honum fyrir verslanarekstur hér.

Verslanirnar á Norðurlöndunum og hér eru svipaðar að mörgu leyti. Þær eru svipaðar að uppbyggingu, vöruval það sama og hugmyndafræðin af sama meidi.

Það er einmitt hugmyndafræðin sem aðgreinir Europris frá öðrum verslunum. Hún felst meðal annars í því að tengja saman gæði og lágt vöruverð fyrir alla viðskiptavinum Europris. Matthías leggur áherslu á að versluninni hafi ávallt tekist að ná fram mjög lágu verði með því að gera sameiginleg innkaup í félagi við Europris í Noregi. „Þegar mikið magn er keypt inn úti í heimi er gert ráð fyrir okkur líka,“ segir Matthías og bætir við að lager Europris á Íslandi sé í Fredrikstadi í Noregi og þaðan sendi fyrirtækið vörur einu sinni í viku. „Með þessu sleppum við í fyrsta lagi einum milliliði, heildsalanum,“ segir Matthías og bendir aukinheldur á að Europris njóti þess að fá vöruna á lágu kostnaðarverði vegna sameiginlegra innkaupa með Europris í Noregi.

Svo hagstæð eru innkaupin að Matthías

EUROPIS Í KÓPAVOGI Nýjasta verslun Europris opnaði við Dalveg í Kópavogi á laugardag. Þetta er fimmta og stærsta verslun fyrirtækisins sem á rætur að rekja til frænda okkar í Noregi. MARKAÐURINN/ANTON

er þess fullviss að verslunin hafi átt þátt í lækkingu á vöruverði hér á landi á þeim fjórum árum sem eru liðin síðan fyrsta verslunin var opnuð. „Við höfum náð að bjóða svo gott verð á ýmsum vörum að þessar vörur hafa hreinlega lækkað á markaðnum,“ segir Matthías og bendir á að hann hafi kannað þetta sjálfur. „Reiðhjól sem kostuðu um 30 til 40.000 krónur fyrir fjórum til fimm árum kosta ekki nema um 10.000 krónur hjá okkur. Markaðurinn hefur allur lækkað,“ segir hann og ítrekar að Europris hafi verið leiðandi í lækkingu á vöruverði hér á landi.

STEYPUHRÆRIVÉLAR OG KEX

Þegar gengið er inn í verslun Europris vekur vöruúrvalið gjarnan athygli en á meðal vöruflokkanna má finna allt frá steypuhrærivélum, reyndar af minni gerðinni, til þrjúnaðars ásamt helsta

þurrmat á borð við kex og kaffi auk hreinlætisvara, fatnaðar og reiðhjóla, svo fátt eitt sé nefnt. Mjólkurvörur og ferskar matvörur á borð við appelsínur og epli, kjöt og fisk eru hins vegar ekki í boði innan veggja Europris.

Það er einmitt vegna þess sem kunnahópur Europris hagar sér öðruvísi en þeir sem koma í verslanir Hagkaupa eða Bónus, svo einhverjar verslanakeðjur séu nefndar. Vöruúrval byggist á fastaúrvali og síðan tilboðsvörum sem koma á tveggja vikna fresti allt árið. Þannig hafa viðskiptavinir aðgang að föstu vöruúrvali og svo frábærum tilboðum.

„Kunninn kemur ekki daglega til okkar, heldur vikulega eða á hálfsmánaðar fresti,“ segir Matthías en bætir við að viðskiptavinir Europris séu af báðum kynjum og á öllum aldri. Þeir leiti auk þess ekki endilega eftir því sama og í

öðrum verslunum enda sé vöruúrvalið mikið í Europris. „Við komum víða við á markaðnum og keppum ekki við neina eina verslun,“ segir Matthías og bendir á að verslunin höfði jafnt til þeirra sem fari í matvöruverslun sem búshaldaverslun og byggingavöruverslun. Í Europris sé mikið úrval á einum stað, að hans sögn.

ENN STÆRRI VERSLUN Á AKUREYRI

Matthías leggur mikla áherslu á að vexti Europris sé hvergi nærri lokið. Fyrirtækið er komið með lóð fyrir nýja verslun í Hafnarfirði og er að leita að aðstöðu á Akureyri. Stefnt er að því að opna báðar verslanirnar á næsta ári. „Þær verða sambærilegar en verslunin á Akureyri verður stærri en verslunin við Dalveg,“ segir Matthías Sigurðsson, framkvæmdastjóri Europris.

Í NÝJU VERSLUNINI Matthías Sigurðsson, framkvæmdastjóri Europris, segir Europris ætla að opna tvær nýjar verslanir á Akureyri og í Hafnarfirði á næsta ári. Verslunin á Akureyri verður stærri en verslunin við Dalveg. MARKAÐURINN/ANTON

VIÐSKIPTAVINIR Í NÝJU VERSLUNINI Kunnahópur Europris hagar sér öðruvísi en í öðrum verslunum. Fólk kemur vikulega eða á hálfsmánaðar fresti í verslanirnar, að sögn framkvæmdastjórans. MARKAÐURINN/ANTON

Markaðsvaktin - Veist þú hvað er að **gerast á markaðnum** í dag?

ÓKEYPIS
REYNSLUTÍMI
á www.mentis.is

Microsoft
CERTIFIED
Partner

mentis HUGBÚNAÐUR

Sigtúni 42 105 Reykjavík Sími 570 7600 info@mentis.is

Straumur styrkir afburðarnemendur

Sextíu og fimm nemendur Háskólans í Reykjavík hlutu viðurkenningu fyrir frábæran námsárangur á síðustu önn og voru þeir heiðraðir við hátíðlega athöfn í skólanum. Þessir nemendur komast þar með á svokallaðan Forsetalista Háskólans í Reykjavík, en því fylgir að fá

felld niður skólagjöld við HR á yfirstandandi önn.

Við athöfnina var skrifað undir þriggja ára samstarfs-samning á milli Háskólans í Reykjavík og Straums-Burðarás Fjárfestingabanka hf. Félagið hefur um langt árabil styrkt nemendur viðskiptadeildar skólans,

en nýi samningurinn felur í sér að Straumur-Burðarás greiðir skólagjöld allra bestu nemenda HR á næstu þremur árum. - hhs

VIÐ HEIÐURSATHÖFNINA Sextíu og fimm nemendur Háskólans í Reykjavík, sem fengu viðurkenningu fyrir frábæran námsárangur á síðustu önn, fá skólagjöldin niðurfelld í boði Straums-Burðarás.

Netsímataækni kynnt á opinni ráðstefnu

Kynnt verður IP-símkerfataækni þýska fyrirtækisins Swyx á opinni ráðstefnu í húsakynnum Microsoft á Íslandi við Engjateig í Reykjavík á morkun. Swyx hefur vakið athygli fyrir nálgun sína á IP (internet protocol) tækni og hlotið verðlaun fyrir þessa tegund símkerfa, en hún byggir á hreinni tölvunotkun í umhverfi Windows-stýrikerfisins.

Ráðstefnuna halda Microsoft, sem tækni Swyx byggist á og Svar tækni ehf. sem er með umboð fyrir Swyx hér á landi. Erlendir sérfræðingar koma frá Swyx til að kynna tæknina og er þátttaka ókeypis þótt fólk þurfi að skrá sig á ráðstefnuna. Hægt er að mæta hvort heldur sem er fyrir eða eftir hádegi. Frekari upplýsingar er að finna á vefnum www.swyx.is.

- óká

SWYX HUGBÚNAÐUR Nokkur fyrirtæki hér hafa tekið símbúnað Swyx í notkun, svo sem Íslensk-ameríska, Alfesca, Hugvít, Íslensk getspá og fleiri til.

Betri leið til að vinna á tímaskorti

"Hópurinn mjög ánægður með námskeiðið og allir sáu greinilegar framfarir á lestrarhraða. ...mun nýta okkur vel í starfi."
Hópur frá Upplýsingatæknisviði Landsbankans.

"...hvergi áður náð jafn hárrí ávöxtun á tímasparnað ..."
Fylkir Sævarsson, 39 ára lönfræðingur.

Meiri tími - Aukið forskot - Sterkari sérstaða

Hvað segja nemendur okkar um námskeiðið:

Frábært, markvisst, hnitmiðað, krefjandi, mikil aðstoð, árangursríkt, góð þjónusta.

NÝTT!! NÝTT!! Fyrirtækjanámskeið
3 vikna fyrirtækjanámskeið 1. nív.
Dagnámskeið frá kl. 13-16 í samstarfi við
Námsflokka Hafnafjarðar

Skráning hafin á www.h.is og í síma **586-9400**

Gerum föst verðtilboð í fyrirtækjanámskeið

VR og fleiri stéttarfélag styrkja þátttöku félagsmanna sinna á námskeiðinu.

Humarhúsið

Humarhúsið • Amtmannstíg 1 • 101 Reykjavík • Sími: 561 3303 • humarhusid.is

Það getur verið erfitt að velja

... en gerðu kröfur um gæði

LS Retail, frá Landsteinum Streng, er verslunarlausn fyrir margþættan rekstur sem heldur utan um alla aðfangakeðjuna á einum grunni og býr til samfellt flæði allt frá afgreiðslukassa til skrifstofu. Þú færð skýrslur og heildaryfirsýn í umhverfi sem þú þekkir frá Microsoft og getur nýtt þér Outlook, Word, Excel og aðrar vörur frá Microsoft.

LS Retail er verslunarlausn fyrir fólk sem gerir kröfu um gæði!

"Við hjá Leonard gerum kröfur um gæði. Verslunarlausnin LS Retail, frá Landsteinum Streng, uppfyllir okkar kröfur fyrir starfsemi okkar í Kringlunni og Leifsstöð."

Sævar Jónsson, verslunareigandi.

Landsteinar Strengur

Ármúla 7 - 108 Reykjavík - Sími 550 9000 - www.landsteinarstrengur.is

Microsoft
GOLD CERTIFIED
Partner

Meðal annarra lausna frá Landsteinum Streng eru:

- Launakerfi
- Verkbókhaldskerfi
- Tímaskráningarkerfi
- Stjórnendalausnir
- Þjónustukerfi
- Tengslastjórnunarkerfi

Microsoft Business Solutions
Global ISV Partner of the Year 2005

Lausnir frá Landsteinum Streng eru notaðar í fleiri en 11.600 verslunum og rúmlega 27.800 afgreiðslukössum víðsvegar um heim. Meðal ánægðra viðskiptavina má nefna: IKEA, Adidas, Debenhams, Pizza Hut, Booths stórmarkaðirnir, Alliance Pharmacy og Concept Sports International (EM 2004, ÖL í Ápenu árið 2004).

Nýr sjóður nýtir kosti tveggja markaðssvæða

Landsbanki Íslands vinnur með AllianceBernstein.

Landsbanki Íslands hefur í samstarfi við sjóðastýringar fyrirtæki AllianceBernstein sett á stofn nýjan erlenda skuldabréfasjóð sem kallast Landsbanki Diversified Yield Fund.

Mun þetta vera í fyrsta sinn sem AllianceBernstein fer í samstarf við íslenskt fjármálafyrirtæki með þessum hætti, en fyrirtækið er á meðal stærstu sjóðastýringar fyrirtækja heims með yfir 600 milljarða dollara í stýringu. Landsbankinn hefur hér haft umboð fyrir AllianceBernstein frá árinu 1994.

Stefán H. Stefánsson framkvæmdastjóri eignastýringarsviðs Landsbankans segist mjög ánægður með samstarfið. „AllianceBernstein hefur verið öflugur samstarfsaðili bankans á sviði erlendra hlutabréfajárfestinga í gegnum tíðina og við hlökkum mikið til að hefja samstarfið með þeim á sviði erlendra skuldabréfajárfestinga,“ segir hann og kveður nýja hlutabréfasjóðinn njóta nokkurrar sérstöðu. „Þetta er í raun íslenskur sjóður sem unninn er í samstarfi við AllianceBernstein. Hann er skráður í íslenskum krónum, en er með erlenda markaðsáhættu. Þannig nýtum við bæði hátt vaxtastigið hér og svo áhættudreifingu erlendis. Í þessu felst kannski nýjungin og það sem áhugavert er við sjóðinn, krónuávöxtun en erlend undirbyggjandi áhætta.“

Landsbanki Diversified Yield Fund leggur áherslu á dreift eignasafn og er með það ávöxtunarmarkmið að skila að jafnaði tveimur til þremur prósentum yfir LIBOR-millibankakjörum í gegnum heila hagsveiflu. Mat Landsbankans er að sjóðurinn geti verið að skila ávöxtun í íslenskum krónum upp á 14 til 17 prósent auk þess að bjóða upp á góða áhættudreifingu og lága fylgni við aðra markaði. - óká

VEFUR ALLIANCEBERNSTEIN Samstarfsfyrirtæki Landsbankans er með þeim stærstu í heimi á sínu sviði.

Starfandi stjórnarformenn algengir hér

Í fyrirlestri við HÍ í dag verður leitast við að svara spurningunni um hvort fjölgun starfandi stjórnarformanna sé fyrirtækjum til framdráttar.

Starfandi stjórnarformaður er í 59 prósentum fyrirtækja hér á landi samkvæmt rannsókn Ástu Dísar Óladóttur, aðjúnkt við viðskipta- og hagfræðideild Háskóla Íslands og doktorsnema við Viðskiptaháskólann í Kaupmannahöfn (CBS). Hún heldur fyrirlesturinn „Er fjölgun starfandi stjórnarformanna fyrirtækjum til framdráttar?“ klukkan 12.20 í stofu 101 í Odda í dag.

„Mér þótti áhugavert hversu mörg fyrirtæki hafa starfandi stjórnarformenn og eru jákvæð í garð þessa,“ segir hún en telur skýringuna á fjölda þeirra fyrirtækja sem haga stjórn sinni þannig að stjórnarformaðurinn sé nánast í fullu starfi við fyrirtækið vera þá að mörg þeirra tæplega 700 fyrirtækja sem leitað var til í rannsókninni séu lítil og með fáa starfsmenn.

Ásta Dís segir að henni þyki reyndar hugtakið „starfandi stjórnarformaður“ óþarfi og að í raun ætti bara að tala um stjórnarformenn. „Við eigum enga sérstaka skilgreiningu á þessu hugtaki á íslensku en í útlöndum er þetta alveg skýrt,“ segir hún og bendir á að þar sé talað um tvískipt hlutverk stjórnarformanna. „Það er þá þegar menn sinna bæði stöðu framkvæmdastjóra eða forstjóra og starfi stjórnarformanns. Þetta er eitthvað sem er ekki algengt í stærri fyrirtækjunum hér, en í þeim minni jú. Svo er hitt sem er executive chairman og það er meira eins og við þekkjum það.“

Ásta Dís segir eðlilegt að í stórum fyrirtækjum á borð við Kaupþing, Samskip og fleiri slík sé stjórnarformaður sem taki virkan þátt í stefnumótun og viðskiptaþróun fyrirtækisins. Þetta segir hún sérstaklega eiga við þegar tekjur fyrirtækjanna koma að stærstum hluta erlendis frá og þá hafa stjórnarformenn félaganna oft en ekki stjórnað útrásinni sem stendur undir tekjumyndun fyrirtækjanna.

„Verkefni starfandi stjórnarformanna hér á landi felast heldur ekki í því að skuldbinda félög, heldur móta stefnu og leita tækifæra. Framkvæmd stefnunnar og úrvinnsla tækifæranna er almennt á hendi æðstu stjórnenda, í umboði stjórnar,“ segir hún. Spurningalisti var sendur til um 700 stjórnenda fyrir-

ÁSTA DÍS ÓLADÓTTIR Ásta Dís, sem er aðjúnkt viðskipta- og hagfræðideild HÍ, heldur í dag fyrirlestur við Háskólann um starfandi stjórnarformenn. MARKAÐURINN/GVA

tækja hér og kom í ljós að vel ríflega helmingi þeirra finnst gott að hafa starfandi stjórnarformann, meðan tæpum fimm prósentum finnst það ómögulegt. - óká

Ert þú stjórnandi?

Horfir þú fram á við og gerir það sem í þínu valdi stendur til að tryggja góðan rekstur?

Inspector.is

Heiðarlegur, hógvær og hreinskilinn.

Inspector.is
Fyrir stór og smá fyrirtæki,
sem vilja ná lengra.

SKAPARINN AU GLYSINGASTOFA

BANG & OLUFSEN

www.bang-olufsen.com

Síðumúla 21, Reykjavík. Sími 581 1100.

BANKHÓLFID

Bankamenn í fullu fæði

Beðið hefur verið eftir rauntölum á markaði. Markaðurinn tók beina stefnu á hækkun, þegar afkomuspár birtust, en meira flökt hefur einkennt hann undanfarna daga. Nú hungrar menn eftir uppgjörunum. Og kannski reyndar fleiru, því gjarnar eru veitingar í boði þegar stærstu félögin kynna uppgjör sín. Þannig leit um tíma út fyrir fullt fæði á fimmtudag fyrir markaðsaðila. Straumur kynningar uppgjör sitt um morguninn og Bakkavör síðdegis. Til stóð að Landsbankinn kynnti sitt í hádeginu og menn því komnir í fullt fæði þann daginn. Landsbankakynningunni var hins vegar frestað til föstudags, en þó er ekki gert ráð fyrir föstu þann dag.

Rúblur rata í Mogga

Björgólfsfeðgar hafa verið að styrkja stöðu sína í Árvakri, útgáfufélagi Morgunblaðsins. Ólafsfell í eigu Björgólfs Guðmundssonar keypti á dögunum átta prósentu hlut. Feðgarnir ráða svo Straumi-Burðarási, auk þess sem úti á völlum markaðarins er hlutur Ólafs Jóhanns talinn fylgja þeim feðgum. Ef gengið er út frá því ráða feðgarnir með beinum eða óbeinum hætti um 40 prósentu hlut. Þá er talið að Björgólfur eldri eigi skuldabréf með breytirétti í útgáfufélagi Blaðsins. Einhverjir höfðu á orði hvort þeir sem hefðu uppi stóryrði um Baugsmiðla yrðu nú að vera sjálfum sér samkvæmir og tala um Bjöggamiðlana. Einn gárungi skemmti sér svo örllítið til viðbótar, vísaði til þess að auður feðganna ætti rætur í vel heppnuðu ævintýri í Pétursborg og hafði á orði að það hefði þá aldrei farið svo að rúblurnar rötudu ekki á endanum í Moggann.

Bakkelsið brenglar

Í hagfræðikennslustundum er klassískt að nota breytingar á veðri sem dæmi þegar útskýra á samspil framboðs og eftirspurnar. Hvað gerist þegar heitt er í veðri? Eftirspurnin eftir ís eykst því allir þurfa að kæla sig niður í ógurlegum sumarhitnum. Velta eins helsta samkeppnisaðila Bakkavarar, Northern Foods, dróst saman um 1,1 prósent á þriðja ársfjórðungi, meðal annars vegna þess að salan á bakarís-vörum var dræm í sumar. Nú er spurningin hvaða áhrif veðrið hefur haft á sölu Bakkavarar. Félagið birtir uppgjör sitt fyrir þriðja ársfjórðung á morgun og gerir Greiningardeild Glitnis ráð fyrir fimmtán milljóna punda hagnaði.

2,2 milljarðar króna sem slagur Actavis við hið bandaríska Barr Pharmaceuticals um króatíska lyfjafyrirtækið Pliva kostaði.

3.500% hagnaðaraukning Nýherja milli þriðju ársfjórðunga árunna 2005 og 2006.

2,3 milljarðar króna sem Anza greiddi fyrir hluta af starfsemi finnsk/sænska upplýsingatækniyrirtækisins TietoEnator.

QTEK HEFUR FENGIÐ NAFNIÐ HTC

STÆRSTI FRAMLEIÐANDI Á LÓFATÖLVUSÍMUM Í HEIMINUM

HTC, sem áður hét Qtek, er stærsti framleiðandi lófátölvusíma í heiminum. HTC stendur fyrir High Tech Computer og er fyrirtækið aðalsamstarfsaðili Microsoft í Windows PC stýrikerfum fyrir lófátölvusíma.

HTC sameinar síma og tölvu í einu tæki. Þú getur valið úr lófátölvusímum sem eru samlokusímar, símum með lykklaborði og símum hlöðnum aukabúnaði. HTC sameinar símann, tölvupóstinn og gagnasamskipti í einu tæki.

PIPAR • SÍA

HTC (TyTN)

Keyrir á Windows Mobile 5.0 Pocket PC stýrikerfinu. 400 MHz örgjörvi, útdraganlegt lykklaborð á hliðinni, auðvelt að skrifa texta með íslenskum stöfum. Quad-Band sími, WLAN og Bluetooth-tenging, stuðningur við öll helstu vinnuformin frá Microsoft og 2,0 megapíxla myndavél.

HTC (MTeor)

HTC MTeor er fyrsti 3G snjallsímurinn sem keyrir á Windows Mobile 5,0 stýrikerfinu. Bluetooth-tenging, 3ja banda virkni, háhraðagagnaflutningur, GPRS/EDGE/UMTS stuðningur.

HTC 8310

Hlaðinn aukabúnaði. Keyrir á Windows Mobile 5.0 stýrikerfinu sem opnar ýmsa möguleika í gagnavinnslu, samstillingu við PC o.fl. Bluetooth-tenging, WLAN og Quad-Band virkni.

HTC 9100

Minnsti en um leið öflugasti lófátölvusímurinn. Keyrir á Windows Mobile 5.0 Pocket PC stýrikerfinu. Útdraganlegt lykklaborð á hliðinni, auðvelt að skrifa texta. Quad-Band sími, WLAN og Bluetooth-tenging, stuðningur við öll helstu vinnuformin frá Microsoft og 1,3 megapíxla myndavél.

HTC 8500

Samlokusími sem keyrir á Windows Mobile Smartphone PC-stýrikerfinu. Nærfurbunnur samlokusími, 2,2 tommu 65 þús. lita skjár, Quad-Band virkni og 1,3 megapíxla myndavél.

- Windows Mobile 5,0 stýrikerfi
- Þú getur notað HTC til að tengjast Outlook, skoðað og sent tölvupóst (Microsoft Pocket Outlook)
- Þú getur tengst MSN
- Þú getur vafrað um á netinu
- Microsoft Windows Media Player 10 – nýjasti spilarinn frá Microsoft
- Microsoft ActiveSync við Exchange Server
- Microsoft Pocket Office: Word, Excel og PowerPoint
- Þráðlaus nettenging Wi-Fi gerir þér kleift að tengjast hvar og hvenær sem er (Hot-Spot)

HTC LÓFATÖLVUSÍMAR FÁST HJÁ SÖLUAÐILUM UM LAND ALLT

Ármúli 26 / Sími 522 3000 / www.hataekni.is

E+TRADE

„Auðveldara en ég hélt“

Með þátttöku á E+TRADE í gegnum Landsbankann býðst einstaklingum möguleiki á að nýta sér beint og milliliðalaust áhugaverð fjárfestingartækifæri. Kynntu þér málið á landsbanki.is eða hringdu í síma 410 4000.

120
1886
2006

Banki allra landsmanna í 120 ár